

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ - ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Μετάφραση της ιστοσελίδας «Χιονιάδες» (chioniades.gr) από τα Ελληνικά στα
Αγγλικά και σχολιασμός της μετάφρασης**

ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ ΛΙΑΤΣΗ (Ξ2015014)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΕΛΑΝΔΡΙΑΣ (Καθηγητής)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΡΑΣ (Επίκουρος Καθηγητής)

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΙΟΥΛΙΟΣ 2020

**Μετάφραση της ιστοσελίδας «Χιονιάδες» (chioniades.gr) από τα Ελληνικά στα
Αγγλικά και σχολιασμός της μετάφρασης**

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος	5
A' ΜΕΡΟΣ	6
1. Πρωτότυπο	7
2. Μετάφρασμα	35
B' ΜΕΡΟΣ	66
1. Σχετικά με το πρωτότυπο	67
2. Κειμενικό Είδος, Κειμενικός Τύπος, Σκοπός Πρωτοτύπου	68
3. Τουριστικά Κείμενα και Ιστοσελίδες	69
3.1. Χαρακτηριστικά και λειτουργίες τουριστικών κειμένων	69
3.2. Γλώσσα και θεματικές τουριστικών κειμένων	70
3.3. Ιστοσελίδες	71
3.4. Ο μεταφραστής τουριστικών κειμένων ως πολιτισμικός μεσολαβητής	73
4. Μεταφραστικά προβλήματα και επίλυσή τους	74
4.1. Μεταφραστική εντολή	74
4.2. Πολιτισμικοί ενδείκτες (realia)	75
4.3. Κύρια ονόματα και τοπωνύμια	76
4.4. Υφολογικές παρατηρήσεις	77
4.5. Λεξιλογικές και συντακτικές παρατηρήσεις	78
4.6. Άλλα ζητήματα	79
Επίλογος	79
Βιβλιογραφία	80

Πρόλογος

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματεύεται τη μετάφραση της ιστοσελίδας «Χιονιάδες» (<http://www.chioniades.gr/>) από τα ελληνικά στα αγγλικά, καθώς και σχόλια πάνω στη μετάφραση και τα μεταφραστικά προβλήματα. Η ιστοσελίδα αυτή αποτελεί ένα είδος online τουριστικού οδηγού για την προώθηση του χωριού Χιονιάδες της Ηπείρου σε επίδοξους επισκέπτες. Η επιλογή αυτού του θέματος έγινε για δύο λόγους. Αρχικά, η ιδέα για μετάφραση μιας ιστοσελίδας ταξιδιωτικού περιεχομένου στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας είναι αρκετά πρωτότυπη και αποτελεί μια μεταφραστική πρόκληση, καθώς πρόκειται για ένα είδος κειμένου αρκετά ιδιαίτερο. Τα τουριστικά κείμενα παρουσιάζουν ξεχωριστό ενδιαφέρον, είναι πάντοτε «επίκαιρα» στην ελληνική πραγματικότητα και χρειάζονται ειδική μεταφραστική μεταχείριση προκειμένου να πετύχουν το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκαν. Επιπρόσθετα, το project της μετάφρασης της συγκεκριμένης ιστοσελίδας ήταν κάτι που είχα στο μυαλό μου εδώ και αρκετό καιρό, καθώς οι Χιονιάδες είναι ο τόπος καταγωγής μου. Επομένως στην επιλογή του θέματος έπαιξε ρόλο και ο συναισθηματικός παράγοντας και η επιθυμία να συνδράμω κι εγώ με τον τρόπο μου στην προώθηση του τόπου στο κοινό. Η έκταση και οι ανάγκες του project ταίριαζαν ακριβώς στις απαιτήσεις της πτυχιακής εργασίας, οπότε η επιλογή του συγκεκριμένου θέματος θεωρήθηκε ιδανική.

Πριν την έναρξη της διαδικασίας μετάφρασης μελετήθηκαν οι θεωρητικές πηγές και η βιβλιογραφία, για να ενταχθεί το κείμενο σε ένα ευρύτερο μεθοδολογικό πλαίσιο και να καθοριστούν εκ των προτέρων οι βασικές κατευθύνσεις. Έπειτα ακολούθησε η μετάφραση του κειμένου. Κατά τη διαδικασία της μετάφρασης υπήρχε επικοινωνία με τον υπεύθυνο της ιστοσελίδας για ενημέρωση για τυχόν αλλαγές στην ιστοσελίδα που έπρεπε να ληφθούν υπόψη. Το τελευταίο στάδιο της εργασίας ήταν ο σχολιασμός της μετάφρασης, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε.

Στην εργασία παρατίθενται κατά σειρά το πρωτότυπο κείμενο, το μετάφρασμα και ο σχολιασμός της μεταφραστικής διαδικασίας και των μεταφραστικών προβλημάτων που προέκυψαν.

Α΄ ΜΕΡΟΣ

1. ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ

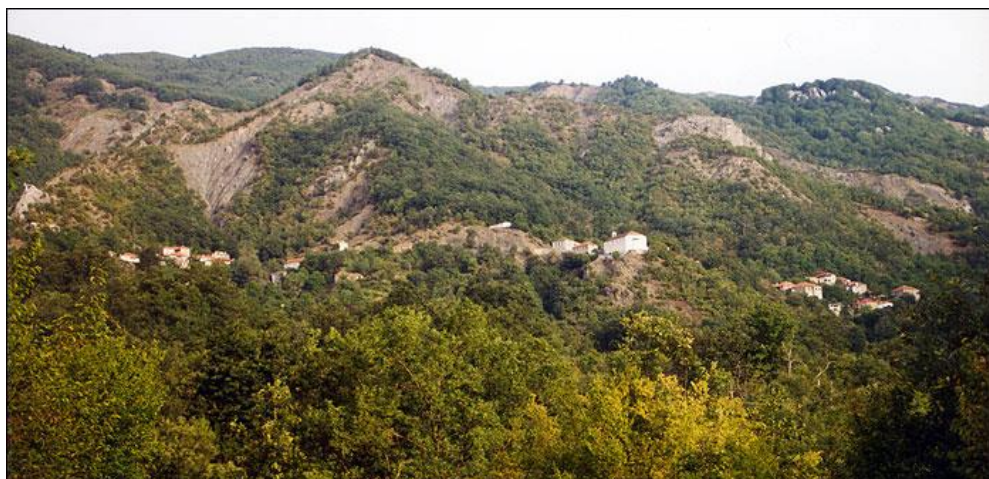
ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΑΤΕ

Αρχική σελίδα

Οι Χιονιάδες είναι το ιστορικό παραμεθόριο χωριό της Ηπείρου, το γνωστό για τους εβδομήντα και πλέον λαϊκούς ζωγράφους του, που για δύομιση αιώνες φιλοτέχνησαν πλήθος έργων σε πάμπολλα μέρη της Ελλάδας καθώς και στις γειτονικές χώρες.

Στις επόμενες σελίδες θα σας γνωρίσουμε το χωριό μας, την ιστορία και το φυσικό περιβάλλον του, καθώς, με συνοπτικό τρόπο, και την μεγάλη παράδοση της καλλιτεχνικής δημιουργίας των προγόνων μας.

Ελπίζουμε να συνεχίσετε την επαφή με το φιλόξενο τόπο μας και να χαρείτε από κοντά το σπάνιο τοπίο και το λαϊκό μας πολιτισμό.

Επικοινωνία

Κοινότητα Χιονιάδων
Δήμος Μαστοροχωρίων
44100
τ: 2655031169
e: info@chioniades.gr

Σκούρτης Βασίλειος
Χιονιάδες Δήμου Μαστοροχωρίων

T.K 44100
skourtisvas@yahoo.gr

Λιάτσης Γιάννης
Κανάρη 26-28
Πετρούπολη, Αθήνα
T.K 132-31
liatsisgi@gmail.com

Σκούρτης Κωνσταντίνος
Δημ.Μπενίση 10
Λυκόβρυση, Αθήνα
T.K 14123
kskourtis@sch.gr

Γεραβέλης Μίλτος
mgeravelis@yahoo.gr

Χάρτης της περιοχής

Χρήσιμες πληροφορίες

Πως θα έρθετε:

- Με το ΚΤΕΛ από τα Ιωάννινα προς την Κόνιτσα (60 χλμ) εκτελούνται πολλά δρομολόγια και η διαδρομή διαρκεί περίπου μια ώρα. Από εκεί με το λεωφορείο που εκτελεί τη διαδρομή Κόνιτσα – Πυρσόγιαννη – Οξυά – Χιονιάδες (43 χλμ) κάθε Τετάρτη, φτάνουμε στο χωριό.

- Με δικό σας όχημα ακολουθώντας την Εθνική οδό Ιωαννίνων – Κοζάνης και μετά από 27 χλμ οδήγησης σε μια ενδιαφέρουσα διαδρομή, θα συναντήσετε τη διασταύρωση για την Πυρσόγιαννη. Στρίβοντας εκεί θα διανύσετε άλλα 14 χλμ για να φτάσετε στους Χιονιάδες, μέσα από μια κατάφυτη διαδρομή από έλατα και οξυές. Η Εθνική οδός Ιωαννίνων – Κοζάνης καθώς και το επαρχιακό δίκτυο του Δήμου Μαστοροχωρίων είναι σε αρκετά καλή κατάσταση, με αρκετές πινακίδες που θα σας οδηγήσουν στον προορισμό σας. Κατά την χειμερινή περίοδο απαραίτητο είναι να έχετε μαζί σας αλυσίδες.

Σύνδεσμοι

<http://mastorochoria.gr>

<http://www.neolaiamast.blogspot.gr>

<http://www.gorgopotamos.blogspot.gr>

www.oxya.gr

www.plikati.gr

www.kastaniani.gr

www.drosopigi.com

<http://lykorachi.gr>

www.e-konitsa.gr

www.photophysis.gr

Οδηγός

Οι Χιονιάδες

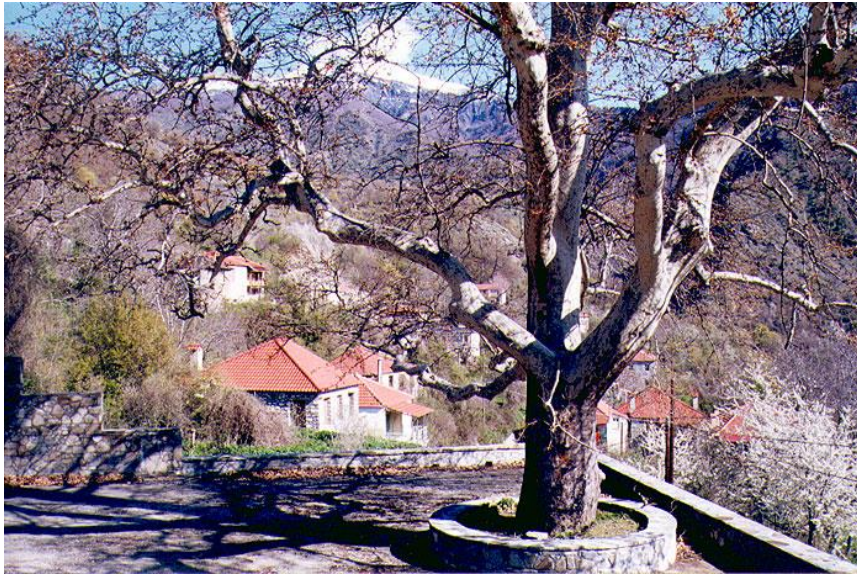
Οι Χιονιάδες είναι ένα μικρό χωριό των Μαστοροχωρίων και φέρει αυτό το όνομα από πολύ παλιά, όπως μαρτυρούν παλαιές επιγραφές. Το χωριό βρίσκεται στις υπώρειες της οροσειράς του Γράμμου σε υψόμετρο 1150 μέτρων, κοντά στα όρια της Ηπείρου με τη Μακεδονία και δίπλα στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Οι Χιονιάδες ανήκουν στον δήμο Κόνιτσας και απέχουν από την Κόνιτσα 43 χλμ. Η τοποθεσία, που είναι χτισμένο το χωριό, είναι επικλινή και πλαισιώνεται από απόκρημνες κορυφές και φαράγγια.

Λόγω της μεγάλης χιονόπτωσης κατά τους χειμερινούς μήνες και τις πολλές βροχοπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, υπάρχουν πολλές πηγές με άφθονα νερά. Έτσι σχηματίζονται δύο χείμαρροι εκατέρωθεν του χωριού, ο Αλωνίτικος και ο Μανουράς, που συναντώνται και χύνονται στο Σαραντάπορο, τον παραπόταμο του Αώου. Πυκνά δάση περιβάλλουν το χωριό καλύπτοντας τα βουνά και κάθε πλαγιά, όπου κάποτε βρίσκονταν τα πεζούλια με τα μικρά καλλιεργήσιμα χωράφια του χωριού. Τα σπίτια του χωριού είναι πετρόχτιστα και απλώνονται σε δύο *μαχαλάδες*. Στο μέσο του χωριού, πάνω σε βράχο, δεσπόζει ο κεντρικός ναός του Αγίου Αθανασίου.

Η πλατεία του χωριού, στο *μεσοχώρι*, είναι πλακόστρωτη, με ψηλούς πέτρινους τοίχους, με τη βρύση και τον πλάτανο.

Στο πάνω μέρος της πλατείας βρίσκεται το κλειστό από το 1968 σχολείο, στο οποίο πρόκειται να στεγαστεί το Μουσείο των Χιονιαδιδών Ζωγράφων. Υπάρχει ακόμη το κτίριο του παλιού σχολείου, του πρώτου που χτίστηκε στο χωριό, αφού παλαιότερα τα παιδιά του χωριού μάθαιναν γράμματα σε ξεχωριστό χώρο της εκκλησίας του χωριού.

Ιστορία

Σήμερα οι Χιονιάδες ανήκουν στο Δήμο Μαστοροχωρίων, που δημιουργήθηκε με τη συνένωση 12 κοινοτήτων και έχει έδρα την Πυρσόγιαννη. Επί τουρκοκρατίας το χωριό άλλοτε υπαγόταν στη διοίκηση της Κόνιτσας και άλλοτε της Ερσέκας, κοντινής κωμόπολης που βρίσκεται στο έδαφος της Αλβανίας.

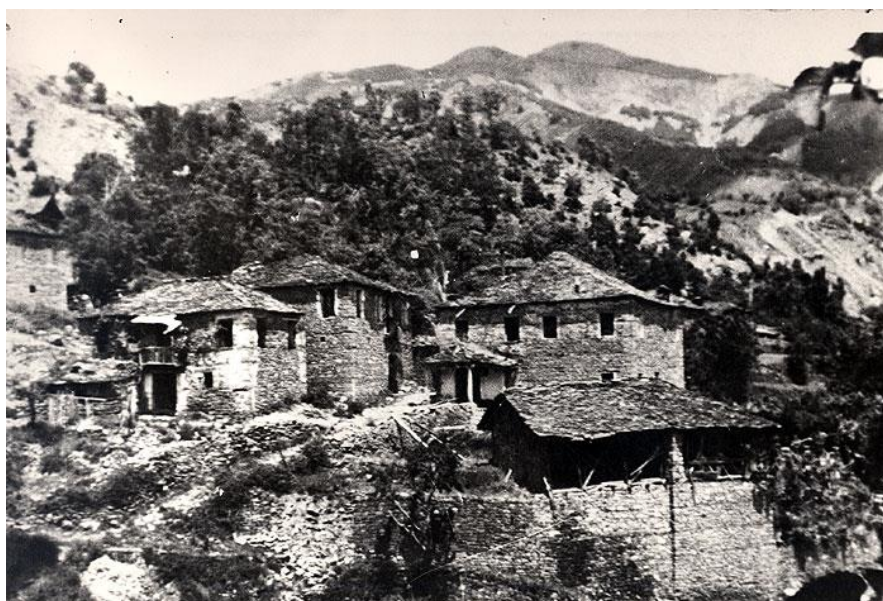
Ο πληθυσμός του χωριού δε φαίνεται να ξεπέρασε ποτέ τα 350-400 άτομα· ήταν από παλιά ένα από τα μικρότερα χωριά της επαρχίας Κόνιτσας. Φαίνεται πως έφθασε στην ακμή του περί τα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Τότε ανακαινίστηκε ο κεντρικός ναός, κατασκευάστηκε το πέτρινο γεφύρι στο χείμαρρο, λίγο πριν το χωριό, και οι Χιονιαδίτες λαϊκοί ζωγράφοι και μαραγκοί φιλοτέχνησαν πλήθος ζωγραφικών έργων και περίτεχνων ξύλινων κατασκευών σε πάμπολλα μέρη.

Οι Χιονιάδες και τα χωριά της περιοχής, φαίνεται πως δημιουργήθηκαν κάποια εποχή από ανάγκη, που επέβαλε τη συγκρότηση ενιαίας κοινότητας με συνένωση συγγενικών ομάδων, πιθανώς νομάδων. Το χωριό είχε ελάχιστους πόρους από τη γεωργία και την κτηνοτροφία, που δύσκολα κάλυπταν τις ανάγκες των κατοίκων. Το ορεινό έδαφος και η έλλειψη των απαραίτητων για τον βιοπορισμό των κατοίκων του

χωριού ανάγκασαν τον ανδρικό πληθυσμό να στραφεί προς τα τεχνικά επαγγέλματα από τα πολύ παλιά χρόνια. Οι γεωργικές και κτηνοτροφικές ασχολίες βάρυναν κυρίως τις γυναίκες και τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας.

Η μακροχρόνια αποδημία του ανδρικού πληθυσμού ήταν αναγκαία για τη συντήρηση των οικογενειών. Ασχολήθηκαν με τεχνικά επαγγέλματα και με το εμπόριο, και πολλοί διέπρεψαν στους τόπους αποδημίας τους. Μαραγκοί, χτίστες και λαϊκοί ζωγράφοι ήταν οι εξειδικευμένοι τεχνίτες. Οι απόδημοι δεν ξεχνούσαν τον τόπο τους, δημιούργησαν Αδελφότητες και συνεισέφεραν στην οικονομία του μικρού χωριού και στα κοινά έργα της κοινότητας.

Οι Χιονιάδες ήταν από τα πρώτα χωριά της μεθορίου, που δέχτηκαν την εισβολή των ιταλικών στρατευμάτων το 1940. Κατά τον εμφύλιο πόλεμο, που το επίκεντρό του ήταν ο Γράμμος, οι Χιονιάδες βρέθηκαν πάλι στη δίνη και έγιναν το πέρασμα για την αναγκαστική αποδημία άμαχου, κυρίως, πληθυσμού της περιοχής προς την Αλβανία και κατόπιν στις ανατολικές χώρες. Τότε το χωριό αποδυναμώθηκε πληθυσμιακά και την περίοδο της εσωτερικής μετανάστευσης άρχισε να μειώνεται ακόμη περισσότερο ο αριθμός των κατοίκων του, ακολουθώντας τη μοίρα όλων των ορεινών περιοχών μας. Σήμερα το χωριό είναι κυρίως τόπος θερινής διαμονής των Χιονιαδιτών, που έχουν μόνιμες κατοικίες στις πόλεις. Λίγοι κάτοικοι διαμένουν πολλούς μήνες στο χωριό.

Αξιοθέατα

Το γεφύρι στο Παρασπόρι. Ένα αξιόλογο κτίσμα του χωριού είναι το μικρό μονότοξο πέτρινο γεφύρι, το οποίο συναντά κανείς λίγο πριν φθάσει στο χωριό στη θέση Παρασπόρι. Το γεφύρι χτίστηκε το 1866 σύμφωνα με επιγραφή που αναγραφόταν σε λίθινη πλάκα, χαμένη σήμερα. Ο χείμαρρος, με τον καιρό, κατέφαγε το έδαφος δίπλα στο γεφύρι και διεύρυνε το χάσμα που, παλαιότερα, κάλυπτε μια

ξύλινη προέκταση. Πρόσφατα το γεφύρι συντηρήθηκε και προστέθηκε ξυλοκατασκευή εδραιωμένη σε πέτρινη βάση, που χτίστηκε γι' αυτό το σκοπό.

Άγιος Αθανάσιος, Χιονιάδες. Ο κεντρικός ναός του χωριού είναι ένας τυπικός ηπειρώτικος ναός του 19^{ου} αιώνα. Ο παλαιότερος ναός ανακαινίστηκε το 1866, και κατασκευάστηκε καινούργιο τέμπλο. Ο προϋπάρχων ναός πιθανότατα ήταν κτίσμα περίπου του 1755. Ήταν εικονογραφημένος και διακοσμημένος από Χιονιαδίτες ζωγράφους, με φυτικά θέματα, στο τέμπλο ή στην οροφή, όπως φαίνεται από ζωγραφισμένα κομμάτια ξύλου που βρέθηκαν στη στέγη του ναού. Οι εικόνες του Ματθαίου Γεωργίου επιζωγραφίστηκαν αργότερα στα πρόσωπα από τους Μαρινάδες αδελφούς, κάτι που τότε θεωρούνταν φυσικό και γινόταν συχνά από τους Χιονιαδίτες ζωγράφους, σαν φρεσκάρισμα της παλιάς και μαυρισμένης ζωγραφικής, με αποτέλεσμα να αλλοιωθούν πολλές παλιές εικόνες. Στη βόρεια πλευρά οι τοιχογραφίες του ζωγράφου Μιχαήλ Κωνσταντίνου καταστράφηκαν με την επισκευή του τοίχου. Από τις τοιχογραφίες του ναού διασώθηκαν μόνο μια σειρά ολόσωμων *αγίων* στη νότια πλευρά και στο ιερό, η *Πλατυτέρα* και οι *Ιεράρχες*. Τα τμήματα αυτά ζωγραφίστηκαν σε δύο φάσεις από τον Χριστόδουλο Παπακώστα – Μαρινά το 1888, και από τον ίδιο και τον αδελφό του Θωμά Παπακώστα – Μαρινά το 1915.

Τα δύο αυτά τμήματα δείχνουν καθαρά την εξέλιξη της τέχνης των δύο σημαντικών καλλιτεχνών. Η εξέλιξη αυτή αφορά όχι μόνο στην πείρα και την τριβή τους με τη δουλειά, αλλά και στην αλλαγή στην αισθητική και στα πρότυπα της εποχής καθώς και στην αλλαγή των υλικών ζωγραφικής. Η ζωγραφική των Βαυαρών δασκάλων στην Ελλάδα, η ρωσική νεοναζαρινή σχολή και η καθιέρωση του φυσιοκρατικού ύφους στην εικονογραφία του Αγίου Όρους έβαλαν τη σφραγίδα τους στο έργο και των Μαρινάδων αδελφών. Η προσπάθεια των ζωγράφων ώστε κάθε πρόσωπο αγίου να είναι και μια ιδιαίτερη προσωπογραφία καθώς και οι ενδυμασίες να είναι απόλυτα ρεαλιστικές, είναι εμφανής. Από τους δύο αδελφούς, ο Θωμάς ειδικευόταν στα πρόσωπα και ο Χριστόδουλος στα φορέματα, όπως διηγούνται παλαιότεροι χωριανοί τους. Από το χέρι λοιπόν του έμπειρου και ταλαντούχου Θωμά έχουμε εξαιρετικά πορträιτα θρησκευτικής ζωγραφικής. Γι' αυτό θεωρούμε πως ο ναός του Αγίου Αθανασίου, παρά τις λίγες τοιχογραφίες του, είναι χώρος που μπορεί να θαυμάσει κανείς το έργο των αδελφών Χριστόδουλου και Θωμά Παπακώστα – Μαρινά και να δει έργα διαφόρων Χιονιαδιτών ζωγράφων.

Ο Άγιος Νικόλαος και τα παρεκκλήσια. Ο Άγιος Νικόλαος είναι σήμερα ένα μικρό παρεκκλήσι κοντά στο νεκροταφείο του χωριού. Παλαιότερα ήταν η εκκλησία του τρίτου συνοικισμού του χωριού, ο οποίος δεν υπάρχει σήμερα, ενώ διασώζεται και η παράδοση πως ήταν ο παλαιός κεντρικός ναός του χωριού. Ο ναός αυτός ήταν τοιχογραφημένος, αλλά από τις πολλές επισκευές διασώθηκαν ελάχιστα σπαράγματα στην Πρόθεση του Ιερού. Μια μικρή μορφή ενός αγίου, απομεινάρι παλαιάς τοιχογραφίας, εκτιμάται ότι ανάγεται στις αρχές του 17^{ου} αιώνα. Οι εικόνες του ναού και των άλλων παρεκκλησίων έχουν αφαιρεθεί από τη θέση τους και φυλάσσονται σε ασφαλέστερο μέρος. Τα υπόλοιπα παλαιά παρεκκλήσια του χωριού τιμώνται στο όνομα της Παναγίας, της Αγίας Παρασκευής, του Προφήτη Ηλία και της Αγίας Τριάδας, που αποτελεί και το οστεοφυλάκιο του χωριού.

Το παλιό και το καινούργιο σχολείο. Στην πλατεία του χωριού υπάρχουν δύο πέτρινα κτίρια, τα οποία αποτέλεσαν το παλιό και το καινούργιο σχολείο του χωριού. Το κτίριο του παλιού σχολείου χτίστηκε το 1905. Είναι ένα μικρό στενόμακρο κτίριο με ένα χαρακτηριστικό προεστώ στην είσοδο του, το οποίο αποτελείται από δύο πετρόχτιστους πεσσούς που στηρίζουν μικρό υπόστεγο με δίρριχτη στέγη και τριγωνικό αέτωμα. Το κτίριο, όταν κτίστηκε το νέο σχολείο, στέγασε τα γραφεία της κοινότητας και το καφενείο του χωριού.

Το καινούργιο κτίριο χτίστηκε το 1911, σύμφωνα με την προτροπή του Μητροπολίτη Βελλάς και Κονίτσης Σπυρίδωνα, για να στεγάσει το παρθεναγωγείο του χωριού, το οποίο λειτούργησε ξεχωριστά για λίγο και κατόπιν λειτούργησε ως το κοινό σχολείο του χωριού.

Τα δύο σχολεία ανακατασκευάστηκαν για να αποτελέσουν στο μέλλον τους χώρους στέγασης και λειτουργίας του Μουσείου Χιονιαδιδτών Ζωγράφων.

Φυσικό περιβάλλον

Ολόκληρος ο Γράμμος είναι ένα ορεινό συγκρότημα ασύγκριτης ομορφιάς με πανέμορφες βουνοκορφές, εντυπωσιακές χαράδρες, αλπικά δάση, άφθονα επιφανειακά νερά καθώς και σπάνια χλωρίδα και πανίδα. Επειδή αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικά οικοσυστήματα της χώρας μας, έχει περιληφθεί στον Εθνικό κατάλογο των προτεινόμενων για ένταξη στο Δίκτυο προστατευόμενων περιοχών, ΦΥΣΗ 2000 (Natura2000), της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ορεινή περιοχή των Χιονιάδων βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο της προστατευόμενης ζώνης του Γράμμου, σε υψόμετρο που κυμαίνεται από τα 900μ έως τα 2200μ. και δεν είναι τυχαίο που συμπεριλήφθηκε σ' αυτή. Η απομόνωση της περιοχής και η παντελής έλλειψη δασικών δρόμων συνέβαλαν στη διατήρηση μιας υψηλής βιοποικιλότητας.

Χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη εκτεταμένων φυσικών ώριμων δασών και λιβαδιών που συνθέτουν ένα πολυποίκιλο τοπίο. Η ποικιλία των βιοτόπων είναι εκπληκτική. Υπάρχουν εκτενείς συστάδες οξιάς, και μικτές συστάδες οξιάς με υβριδογενή ελάτη, με ηλικίες από 80 έως 150 ετών, οι οποίες εναλλάσσονται με λιβάδια και εγκαταλελειμμένους αγρούς. Στα μεγαλύτερα υψόμετρα συναντάει κανείς και μικρές συστάδες ρόμπολου. Ωριμα δρυοδάση, με παλιά κουφαλερά δέντρα περιβάλλουν τον οικισμό, μαζί με παλιές δεντροφυτείες κερασιάς και δαμασκηλιάς καθώς και ανοιχτούς και κλειστούς θαμνότοπους γαύρου και κράταιγων. Επιπλέον τα ρυάκια και οι χείμαρροι (λάκκοι) περιστοιχίζονται από πλούσια παραποτάμια βλάστηση όπου κυριαρχούν διάφορα είδη ιτιών. Στη βιοποικιλότητα συμβάλλουν ιδιαίτερα και οι διάφορες ελώδεις εκτάσεις, καθώς και η μικρή λίμνη (τέλμα) η οποία βρίσκεται σε υψόμετρο 1450μ.

Η χλωρίδα της περιοχής, όπως και συνολικά του Γράμμου όπου έχουν εντοπιστεί 486 είδη χλωρίδας, είναι πλούσια. Δυστυχώς δεν έχει πραγματοποιηθεί μέχρι στιγμής συστηματική καταγραφή της χλωρίδας ειδικά για την περιοχή των Χιονιάδων, αλλά δεν πρέπει να είναι κάποιος ειδικός για να αντιληφθεί την αφθονία των φυτικών ειδών.

Σχετικά με την πανίδα, και ειδικότερα την ερπετοπανίδα, έχουν καταγραφεί 9 είδη αμφιβίων -αριθμός αρκετά μεγάλος στον οποίο συμπεριλαμβάνονται και τα 3 είδη τριτώνων της Ελλάδας και ο Πηδοβάτραχος (*Rana dalmatina*)- και 8 είδη ερπετών (αριθμός που ενδέχεται να είναι κατά τι μεγαλύτερος) – με σημαντικότερα είδη την Κερκυραϊκή Σαύρα (*Algyroides nigropunctatus*) και το

Γιατρόφιδο(*Zamenislongissimus*). Οι πληθυσμοί των παραπάνω ειδών είναι υγιείς και εύρωστοι, αλλά τα αμφίβια έτσι και αλλιώς αποτελούν μια ευαίσθητη, στην αλλαγή του περιβάλλοντος, ομάδα οργανισμών. Κυριότερο παράγοντα για την προστασία τους αποτελεί η διατήρηση των ελών και του τέλματος.

Από τα 143 είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί σ' όλη την έκταση του Γράμμου, στους Χιονιάδες μέχρι στιγμής έχουν καταγραφεί 89 είδη, εκ των οποίων 45 είναι μόνιμοι κάτοικοι, 22 είναι αναπαραγωγικοί επισκέπτες και τα υπόλοιπα είδη εμφανίζονται κατά τη διάρκεια των μεταναστευτικών περιόδων και του χειμώνα. Από τα υπόλοιπα είδη που έχουν καταγραφεί στο Γράμμο, κάποια δεν είναι δυνατό να παρατηρηθούν στους Χιονιάδες καθώς είναι πουλιά χαμηλότερων ζωνών, αλλά είναι βέβαιο ότι στο μέλλον θα καταγραφούν αρκετά είδη, κυρίως μεταναστευτικά πουλιά. Η περιοχή φιλοξενεί μερικά σημαντικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο είδη, όπως η Πετροπέρδικα (*Alectorisgraeca*), το Γυδοβύζι (*Caprimulguseuropaeus*), ο Δρυοκολάπτης (*Picusviridis*), η Δενδροσταρήθρα (*Lullulaarborea*), ο Κοκκινούρης (*Phoenicurusphoenicurus*) και ο Δρυομυγοχάφτης (*Ficedulasemitorquata*). Επιπλέον, φιλοξενεί τα σπάνια για την Ελλάδα είδη του Αιγωλιού (*Aegolius funereus*) και του Νανομυγοχάφτη (*Ficedularparva*). Ένα στοιχείο που πρέπει να σημειωθεί είναι η έλλειψη στην περιοχή των Χιονιάδων των βραχυδών ορθοπλαγιών, με αποτέλεσμα να λείπει το φώλιασμα μεγάλων αρπακτικών πουλιών, τα οποία όμως τις επισκέπτονται και τρέφονται σ' αυτές.

Σε όλη την ορεινή έκταση του Γράμμου διαβιούν σημαντικά είδη θηλαστικών, εκ των οποίων ξεχωρίζουν η αρκούδα (*Ursus arctos*)- η περιοχή αναγνωρίστηκε από το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αρκούδα ως μία από τις σημαντικότερες περιοχές για το είδος -, το αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra*), το ζαρκάδι και ο λύκος (*Canis lupus*). Από τα παραπάνω είδη στους Χιονιάδες δεν εμφανίζεται το αγριόγιδο. Απαιτείται η καταγραφή μικρότερων ειδών όπως τα τρωκτικά και κυρίως των πολύ σημαντικών και ευαίσθητων χειρόπτερων (νυχτερίδες).

Ξυλουργοί, ξυλογλύπτες και διακοσμητές

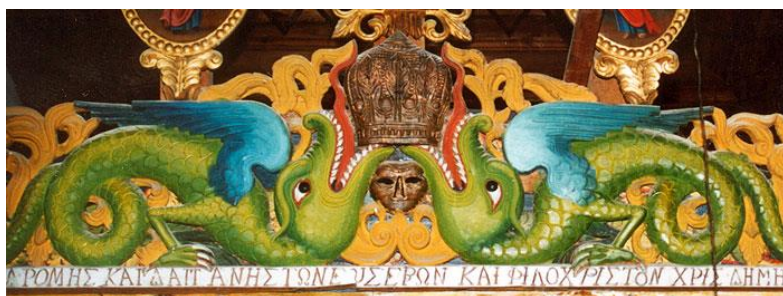
Στους Χιονιάδες το πιο συνηθισμένο από τα τεχνικά επαγγέλματα ήταν του μαραγκού, αλλά δεν έλειπαν και άλλα που είχαν σχέση με την οικοδομή. Σε μικρότερη κλίμακα, ασκήθηκε και η τέχνη της ξυλογλυπτικής από τους καλύτερους ξυλουργούς ως εξειδίκευση. Φαίνεται πως άμεσα συνδεδεμένη με τα τεχνικά επαγγέλματα ήταν και η τέχνη της χρωματικής διακόσμησης οικιών, η οποία συχνά ασκούσαν και από τους ίδιους τους ξυλουργούς τεχνίτες, που στόλιζαν με μεράκι τα δωμάτια των αρχοντικών, στο Ζαγόρι και άλλες περιοχές.

Οι ξυλουργοί, όπως και οι υπόλοιποι μαστόροι της οικοδομής και οι λαϊκοί ζωγράφοι, περιφέρονταν σε όλη τη βορειοδυτική Ελλάδα, τη Β. Ήπειρο, αλλά και σε πολλά άλλα μέρη, και αναλάμβαναν κάθε είδους ξυλουργική εργασία, όπως ταβάνια κατοικιών και ναών, πόρτες, ντουλάπες, σκάλες κ.ά. Οι καλύτεροι από αυτούς σκάλιζαν και τέμπλα ναών, αρχιερατικούς θρόνους, άλλες σκαλιστές ξυλοκατασκευές και νυφιάτικες κασέλες.

Από το μεγάλο αριθμό των ξυλουργών ξεχώριζαν αυτοί που έκαναν τις πιο καλλιτεχνικές εργασίες. Για μερικούς από αυτούς υπάρχουν μαρτυρίες ή είναι υπογραμμένα τα έργα τους και έτσι διασώθηκαν τα ονόματά τους. Σημαντικότερος από αυτούς ήταν ο Σίμος Μαργαρίτης, που κατασκεύασε και σκάλισε περίτεχνα τέμπλα ναών στην Άρτα, στη Βούρμπιανη και αλλού. Άλλοι ξυλογλύπτες ήταν ο Γεώργιος Κ. Δημητριάδης και ο γιος του Δημήτριος. Σημαντικοί διακοσμητές και παράλληλα μαραγκοί ήταν τα αδέρφια Αναστάσιος και Κοσμάς Βούρης κ.ά., οι οποίοι δούλεψαν κυρίως στα Ζαγοροχώρια.

Ένα από τα πολύ ενδιαφέροντα είδη της διακοσμητικής τέχνης των Χιονιαδιδών ήταν και η κατασκευή και διακόσμηση των ξυλόγλυπτων και ζωγραφιστών κασελών, που δίνονταν προίκα στις νύφες και αποτελούσαν χρηστικά έπιπλα και στολίδια κάθε κατοικίας των Χιονιάδων.

Χιονιαδίτες ζωγράφοι

Η ζωγραφική αναπτύχθηκε παράλληλα με τις άλλες τέχνες, και ήταν αυτή που έκανε ευρύτερα γνωστό το χωριό. Οι Χιονιαδίτες ζωγράφοι περιφέρονταν στα χωριά της περιοχής αλλά και σε μακρινότερα μέρη της Ηπείρου, φθάνοντας μέχρι και τη Βόρειο Ηπειρο, στη Μακεδονία, το Άγιο Όρος, τη Θεσσαλία και τις γειτονικές χώρες, όπου ζωγράφιζαν ναούς και διακοσμούσαν αρχοντικές κατοικίες.

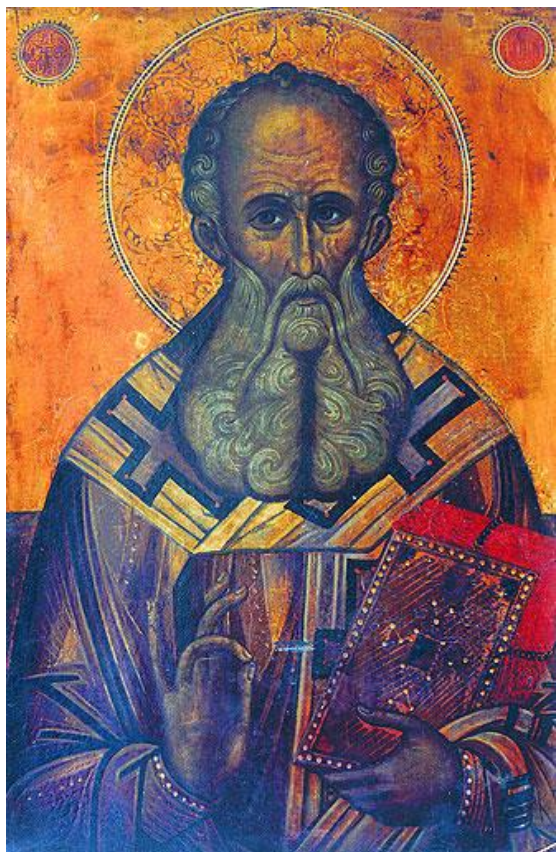
Οι αρχές της χιονιαδίτικης οικογενειακής ζωγραφικής παράδοσης δεν είναι γνωστές. Η πρώτη υπογραμμένη και χρονολογημένη εικόνα στα 1747 είναι ο Άγιος Γεώργιος, στον ναό της Κοίμησης Θεοτόκου στη Βούρμπιανη, *διά χηρός Κώνστα εκ κόμης Χιωνηάδες*. Σε γραπτό κείμενο διασώζεται χρονολογία εικόνας ανυπόγραφης του 1744. Ακόμη υπάρχει παλαιότερη εικόνα του Αγίου Αθανασίου, έργο που μπορεί να αποδοθεί στο τέλος του 16^{ου} ή στις αρχές του 17^{ου} αιώνα. Η παλαιότερη χρονολογημένη επιγραφή, με το όνομα των Χιονιαδιτών Κωνσταντίνου και Μιχαήλ Μιχαήλ, που διασώζεται σε τοιχογραφία, είναι του 1770 και βρίσκεται στη Μονή Άβελ της Βήσσανης.

Η χιονιαδίτικη ζωγραφική ασκήθηκε σε διάστημα πλέον των δυόμιση αιώνων, γι' αυτό δεν έχει ενιαίο ύφος αλλά ακολουθεί τα αισθητικά πρότυπα της εποχής. Τα παλαιότερα έργα υπάγονται στην ύστερη φάση της μεταβυζαντινής τέχνης. Ο 19^{ος} αιώνας, κυριαρχείται από τη λαϊκότερο ζωγραφική και προς το τέλος του αιώνα και τις αρχές του 20^{ού} επικρατεί η δυτικότερο ζωγραφική.

Η ζωγραφική τέχνη στους Χιονιάδες ασκήθηκε στη βάση της οικογενειακής επαγγελματικής ενασχόλησης. Οι ανάγκες απαιτούσαν τα νεώτερα μέλη της οικογένειας να μαθητεύουν κοντά στους έμπειρους συγγενείς τους. Έτσι τους βοηθούσαν ασχολούμενοι με τις δευτερεύουσες εργασίες και παράλληλα μαθήτευαν κοντά τους. Ανάλογα με τον βαθμό εξέλιξής τους στη ζωγραφική, συχνά γίνονταν συνεργάτες τους και τους διαδέχονταν ή έκαναν δικά τους συνεργεία με τον ίδιο τρόπο. Οι μαθητευόμενοι ζωγράφοι ακολουθούσαν το συνεργείο των συγγενών τους από μικρή ηλικία.

Η μεγαλύτερη οικογένεια ζωγράφων ήταν οι Πασχαλάδες. Οι απόγονοί τους αποτέλεσαν τους δύο κλάδους, των Ζωγραφαίων (κάποιοι από τους οποίους διατήρησαν το όνομα Πασχάλης) και των Ζωγραφαίων – Τσατσαίων. Άλλη οικογένεια ζωγράφων ήταν των Παπακωστάδων ή Μαρινάδων, οι οποίοι είχαν συγγενικούς δεσμούς με την οικογένεια των Ζωγραφαίων. Αργότερα υπήρξαν και άλλες οικογένειες που ανέδειξαν ζωγράφους, όπως οι Καραγιανναίοι και οι Βουραίοι, ενώ είναι γνωστοί και άλλοι ζωγράφοι με άλλα επώνυμα, οι οποίοι μαθήτευσαν κοντά σε ζωγράφους των μεγάλων οικογενειών, έχοντας όλοι σχεδόν κάποια συγγένεια μεταξύ τους.

Ως πιο αξιόλογους Χιονιαδίτες ζωγράφους μπορούμε να αναφέρουμε τον Κώνστα Θεοδόση (1747), τον Κωνσταντίνο και τον Μιχαήλ Μιχαήλ (1770), τον Παγώνη Κωνσταντή (1802), τον Γεώργιο ή Τζώτζο Ζωγράφο (1812) και τους γιους του Ζήκο (1822) και Ματθαίο (1838), τον Αναστάσιο Παπακώστα – Μαρινά (1856) και τους γιους του Χριστόδουλο (έζησε: 1857-1932) και Θωμά (1864-1930) κ.ά.

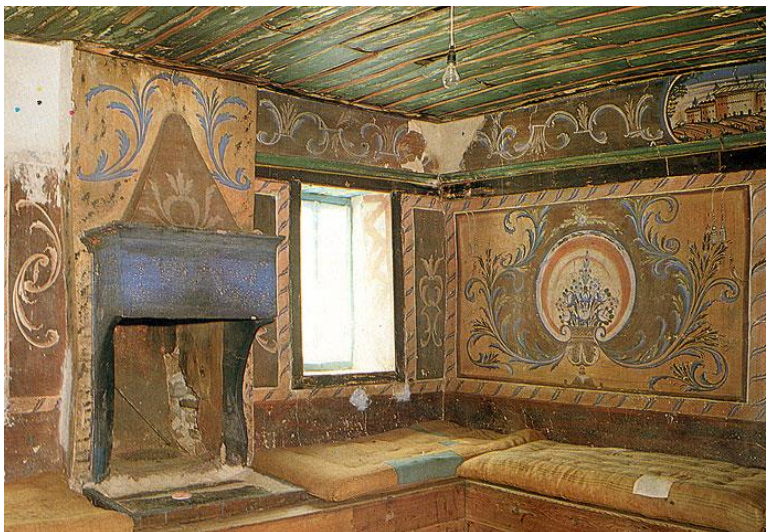

Τα αρχοντικά που ζωγράφισαν οι Χιονιαδίτες ζωγράφοι βρίσκονται κυρίως στα Ζαγοροχώρια, περιοχή που γνώρισε μεγάλη ακμή τον 18^ο και τον 19^ο αιώνα, κυρίως λόγω της μετανάστευσης μεγάλου μέρους του ανδρικού πληθυσμού των χωριών.

Οι τοιχογραφημένοι ναοί, αποτελούν το μεγαλύτερο και ίσως το σημαντικότερο τμήμα της χιονιαδίτικης ζωγραφικής. Πολλοί ναοί είναι κατάγραφοι και η ποιότητα των τοιχογραφιών είναι τέτοια ώστε να αποτελούν μνημεία για τη νεοελληνική λαϊκή τέχνη. Δυστυχώς, πολλοί από αυτούς υφίστανται τη φθορά του χρόνου χωρίς να συντηρούνται και να προστατεύονται.

Πλήθος φορητών εικόνων υπάρχουν διάσπαρτες σε πολλούς ναούς που βρίσκονται σε πολλές περιοχές της χώρας μας.

Στις κτητορικές επιγραφές των ναών αναγράφονταν όλα τα ονόματα των συντελεστών της εικονογράφησης και κατόπιν ο τόπος καταγωγής τους με διάφορους τρόπους, όπως: *Εκ Χιονιάδων, Από χωρίον Χιονιάδες, Εκ κώμης Χιονιάδες επαρχίας του Αγίου Βελλάς κ.ά.*

Επιγραφές αναθηματικές υπήρχαν και σε πολλά ζωγραφισμένα αρχοντικά, καθώς και σε ορισμένα ξυλόγλυπτα τέμπλα.

Η ζωγραφική στους παλαιότερους ναούς γινόταν με τη μέθοδο της νωπογραφίας, δηλαδή της ζωγραφικής σε φρεσκοσοβατισμένο τοίχο με χρώματα φυσικής προέλευσης. Η ζωγραφική φορητών εικόνων σε ξύλο γινόταν με τα ίδια χρώματα αλλά με την προσθήκη αυγού ως συνδετική ύλη. Στις νεώτερες τοιχογραφίες και στις φορητές εικόνες χρησιμοποιήθηκε η τεχνική της ελαιογραφίας.

Πολιτιστικές δραστηριότητες

Το Μουσείο Χιονιαδιδών Ζωγράφων

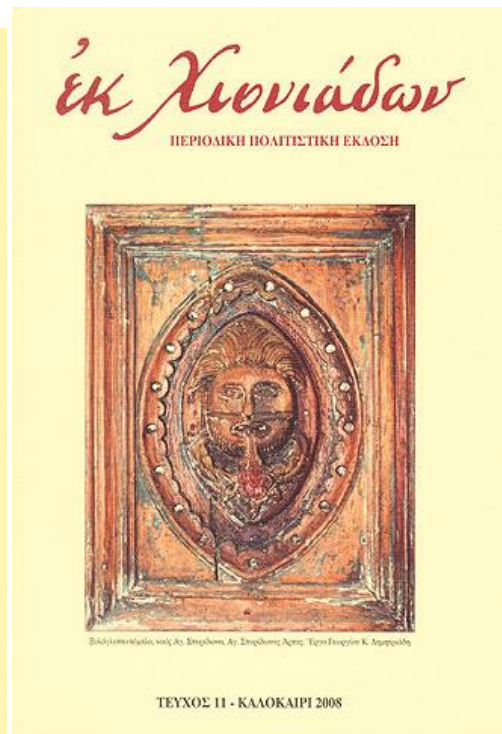
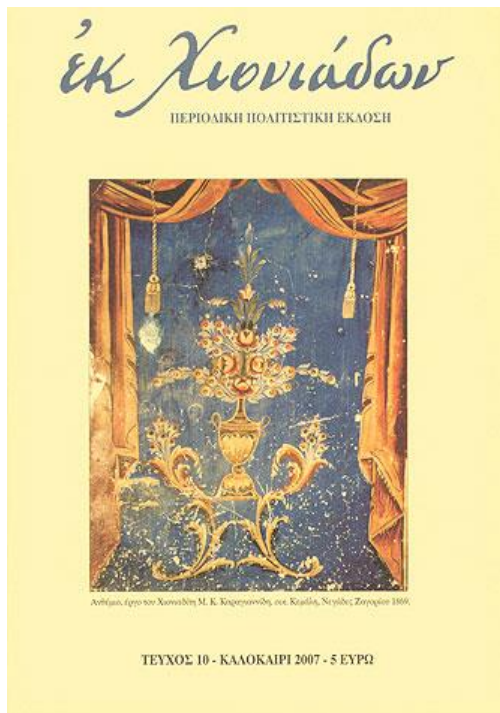
Το κτίριο του σχολείου του χωριού, το οποίο προορίζεται για τη στέγαση του Μουσείου των Χιονιαδιδών Ζωγράφων, θα διαμορφωθεί κατάλληλα, ενώ παράλληλα συλλέγονται ήδη έργα, σχέδια και ανθίβολα, έγγραφα, ζωγραφιστές κασέλες, εργαλεία και άλλα αντικείμενα των λαϊκών καλλιτεχνών του χωριού. Θα εκτεθούν σύμφωνα με τις σύγχρονες μουσειολογικές αντιλήψεις και με κατατοπιστικό τρόπο, κατόπιν σχετικής μελέτης του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης.

Ο οραματισμός και η πρωτοβουλία για τη δημιουργία του Μουσείου ανήκει στο συνταξιούχο δάσκαλο Ευριπίδη Ζωγράφο.

Οι εκδόσεις μας

Οι σημερινοί Χιονιαδίτες έχοντας μεγαλώσει στους απόηχους της μεγάλης πολιτιστικής δημιουργίας των προγόνων τους, συνειδητοποιούν πως πρέπει να διασωθεί και να προβληθεί το καλλιτεχνικό έργο των Χιονιαδιδών ζωγράφων.

Έτσι, συσπειρωμένοι στην Αδελφότητα και τον Πολιτιστικό Σύλλογο, εκδίδουν από το 1998 το περιοδικό «Εκ Χιονιάδων», το οποίο έχει ήδη αφήσει το στίγμα του στο χώρο της ευρύτερης λαογραφίας και της διερεύνησης της λαϊκής ζωγραφικής του τόπου μας. Έκδοση του περιοδικού μας αποτελεί και το λεύκωμα «Ευλόγλυπτες και ζωγραφιστές κασέλες από τους Χιονιάδες της Ηπείρου». Προγραμματίζονται επίσης νέες εκδόσεις για την ιστορία και την παράδοση του χωριού.

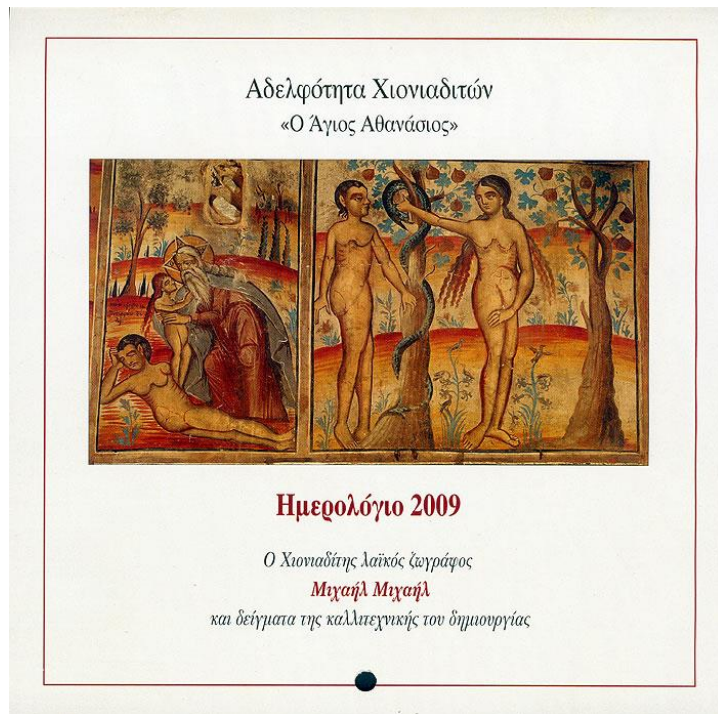

Υπό έκδοση είναι μελέτη μέλους της Σ.Ε. του περιοδικού με τίτλο «Οι Χιονιαδίτες λαϊκοί ζωγράφοι και αγιογράφοι», στα πλαίσια ευρύτερης έκδοσης για τις «Παραδοσιακές Τέχνες των Μαστοροχωριών».

Σχεδιάζεται επίσης η έκδοση ιστορικών και λαογραφικών κειμένων του αείμνηστου λόγιου του χωριού μας παπα-Γιώργη Παΐσιου.

Η Αδελφότητα Χιονιαδιτών κάθε χρόνο τυπώνει θεματικό ιστορικό ημερολόγιο.

Το 2009 είχε αφιέρωμα στο έργο του Χιονιαδίτη λαϊκού ζωγράφου Μιχαήλ Μιχαήλ (ζωγραφική από το 1770 έως το 1808)

Το 2010 είχε αφιέρωμα στα τοπία, διακοσμητικά και ανθέμια από τη χιονιαδίτικη ζωγραφική.

Τοπία, διακοσμητικά και ανθέμια από τη χιονιαδίτικη ζωγραφική

Ημερολόγιο 2010

Αδελφότητα Χιονιαδιτών
«Ο Άγιος Αθανάσιος»

Οι εκδόσεις μας υπάρχουν στα βιβλιοπωλεία ΔΩΔΩΝΗ και ΕΣΤΙΑ στην Αθήνα και ΕΛΕΓΕΙΟ και ΠΛΟΥΜΗΣ στην Κόνιτσα.

ΤΑ ΝΕΑ ΜΑΣ

Published 1 Φεβρουαρίου 2020 by Μίλτος

Χρόνια πολλά και ευτυχισμένο το 2020

Με μεγάλη συμμετοχή και σε χαρμόσυνο κλίμα πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση για την κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Την Κυριακή 26 Ιανουαρίου Χιονιαδίτες και φίλοι αντάμωσαν για μία ακόμη χρονιά στην ανακαινισμένη αίθουσα Βίκος του ξενοδοχείου Stanley στην Αθήνα.

Την πρωτοχρονιάτικη πίτα έκοψε ο Νίκος Σακούλης και έπειτα μοιράστηκαν τα καθιερωμένα ψωμάκια, προσφορά της οικογένειας Χριστίδη.

Ακολούθησε λαχειοφόρος αγορά της αδελφότητας με πλούσια δώρα.

Η εκδήλωση έκλεισε με τις αρχαιρεσίες για την δημιουργία του νέου εκλογικού Δ.Σ.

Καλή χρονιά – Πρόσκληση

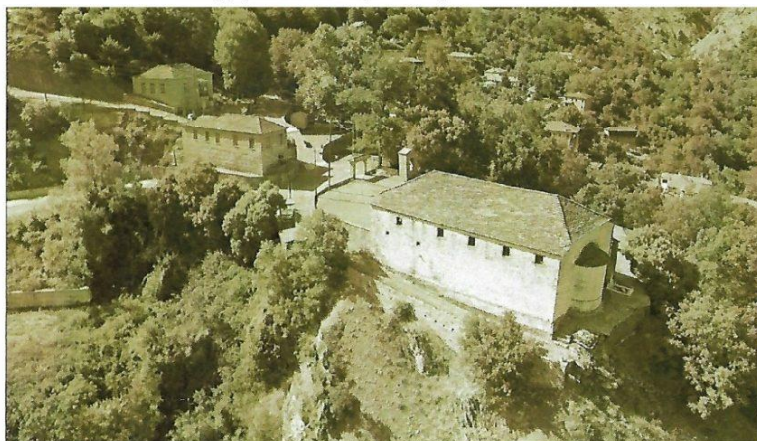
Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Χιονιαδιτών «Ο Άγιος Αθανάσιος»
εύχεται σε χωριανούς και φίλους για τις γιορτές

**Χρόνια Πολλά
και ευτυχισμένο το 2020**

Η καθιερωμένη κοπή της πίτας
θα γίνει στο ξενοδοχείο ΣΤΑΝΛΕΪ στην αίθουσα ΒΙΚΟΣ
την **Κυριακή 26 Ιανουαρίου 2020, ώρα 10.00 π.μ.**

Θα ακολουθήσουν οι αρχαιρεσίες
για το νέο Δ. Σ. της Αδελφότητας.

Με χαρά να ανταμωθούμε όλοι εκεί.

Χρόνια πολλά και ευτυχισμένο το 2019

Αγαπητοί Συγχωριανοί και Φίλοι
της Αδελφότητας Χιονοδιδτών «Ο Άγιος Αθανάσιος»

**Σας ευχόμαστε Χρόνια Πολλά
και κάθε ευτυχία μέσα στο 2019**

Σας καλούμε στην κοπή της πίτας
της Αδελφότητας Χιονοδιδτών
στο ξενοδοχείο ΣΤΑΝΛΕΥ στην αίθουσα ΒΙΚΟΣ
την **Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2019, ώρα 10.00 π.μ.**

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας

Χρόνια Πολλά και Ευτυχισμένο το 2018 – Πρόσκληση

Η Αδελφότητα Χιονοδιδτών «Ο Άγιος Αθανάσιος»
εύχεται σε συγχωριανούς και φίλους

**Χρόνια Πολλά
και ευτυχισμένο το νέο έτος 2018.**

Σας ενημερώνουμε πως
την **Κυριακή 28 Ιανουαρίου 2018 στις 10.00 π.μ.**
στο ξενοδοχείο ΣΤΑΝΛΕΥ, αίθουσα ΒΙΚΟΣ
θα κόψουμε την πρωτοχρονιάτικη πίτα μας
και θα κάνουμε τις εγγραφές για το νέο έτος της Αδελφότητας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας

Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας 2017

Την Κυριακή 22 Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη κοπή της πίτας της Αδελφότητας Χιονιαδιτών «Ο Άγιος Αθανάσιος» στο ξενοδοχείο ΣΤΑΝΛΕΪ της Αθήνας με την συμμετοχή Χιονιαδιτών αλλά και φίλων. Η πίτα, τα ψωμάκια και το αναμνηστικό μενταγιόν για την τυχερή ήταν για πολλοστή φορά δώρο της οικογένειας Χρηστίδη. Χιονιαδίτισσες έφτιαξαν παραδοσιακές πίτες και τις πρόσφεραν στους παρευρισκόμενους μαζί με άφθονο τσίπουρο. Για μια ακόμη φορά ακολούθησε λαχειοφόρος με πλούσια δώρα.

2. ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ

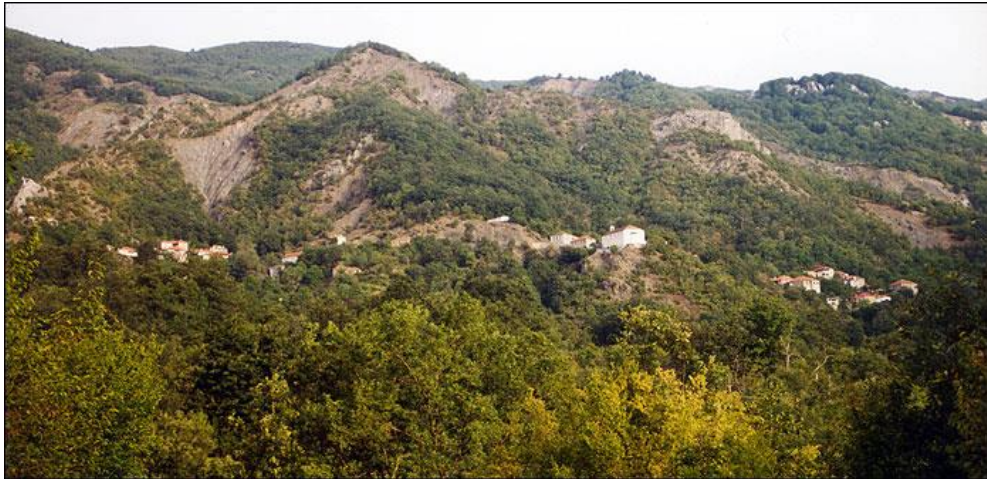
WELCOME

Home

Chioniades is a historic village, situated on the Greek-Albanian borderline area, in the region of Epirus. It has been famous for more than two and a half centuries for its more than seventy local folk painters and crafters of numerous works of art found in various Greek areas as well as in other nearby countries

In our website, you'll get to know our village, its long history and unique natural environment. You'll also find information about our ancestors' great artistic tradition.

We welcome you to our beautiful village and hope that you enjoy its unique landscape and folk culture.

Contact Us

Chioniades Community

mailto:info@chioniades.gr

Vasileios Skourtis (President of the Chioniades Cultural Association)

Chioniades, Greece, 44100

mailto:skourtisvas@yahoo.gr

Giannis Liatsis (President of the Chioniades Brotherhood)

26-28 Kanari Konstantinou Street, Petroupoli, Athens, 13231

mailto:liatsisgi@gmail.com

Konstantinos Skourtis (Member of the Chioniades Cultural Association)

10 Benissi Dimitriou Street, Lykovrisi-Agia Varvara, Attica, 14123

mailto:kskourtis@sch.gr

Miltos Geravelis (Secretary of the Chioniades Cultural Association)

mailto:mgeravelis@yahoo.gr

Map

Useful Information

Getting here:

To reach Chioniades you need to reach the city of Ioannina first. From Athens there are several daily flights to Ioannina (flight time is about 1 hour). If you have your own vehicle you have to drive through the National Greek Road to Corinth, and then follow the Olympia and Ionia Roads, which will lead you to Ioannina. Driving from Athens to Ioannina takes about 4 hours.

- By bus. You take the bus from Ioannina to Konitsa (60km). There are many daily routes and the journey is almost one hour long. The bus departs from the central bus station of Ioannina (KTEL Ioanninon). On Thursdays there is a bus

from Konitsa to Chioniades (Konitsa – Pyrsogianni- Oxia – Chionades) (43 km).

- By car. The easiest way to get to the village is by car. From Ioannina you take the Greek National road 20 that links the cities of Ioannina and Kozani. After 27 km of breathtaking, mountainous scenery, you'll reach the Pyrsogianni crossing, where you turn left. After another 14 km of driving through a verdant route with firs and beeches you will reach Chioniades. Both the national and provincial roads are in good condition with many signs that will help you reach your destination. During the winter months, however, you will definitely need to have snow chains, in case the road is covered with snow.

Links

<http://www.photophysis.gr>

Links in Greek:

<http://www.mastorochoia.gr/>

<http://www.neolaiamast.blogspot.gr/>

<http://www.gorgopotamos.blogspot.gr/>

<http://www.oxya.gr/>

<http://www.plikati.gr/>

<http://www.kastaniani.gr/>

<http://www.drosopigi.com/>

<http://www.lykorachi.gr/>

<http://www.e-konitsa.gr/>

About

Chioniades – The village

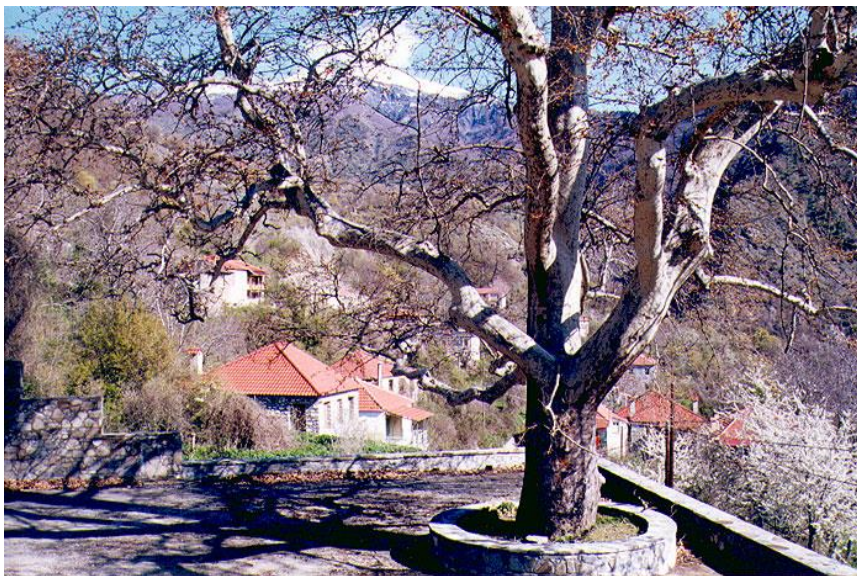
Chioniades is a small village, situated in the mountainous region of Epirus, Greece. It is part of a larger group of villages, the so-called *Mastorochoia* villages. The village has kept its name for a long time, as recorded on old inscriptions found in the area. The word *Chioniades* comes from the Greek word *χιονιάς*(*chionias*), which stands for snowfall. The village is located on the foothills of Grammos Mountain, at an elevation of 1150 metres (3772 ft.) near the Greek-Albanian borderline. The village belongs to the Municipality of Konitsa, a town almost 43 km away and is located on a slope surrounded by steep hills and breathtaking gorges.

The area abounds in water springs due to the harsh snowfall during the winter months and the heavy rain throughout the whole year. These springs form two small rivers (*Alonitikos* and *Manouras*) on the two sides of the village, which meet and flow into *Sarandaporos*, an affluent of *Aoos* River. All around the village there are dense forests which cover every hill and slope of the mountains. All houses are traditionally stone made and sprawl on two “neighbourhoods”, the so-called *machalades*. The church of Saint Athanasius stands in the centre of the village, looming on a big rock.

The paved square is situated on the *mesochori*, the middle area of the village. It is surrounded by tall, stone-made walls. The old plane tree, a typical element of traditional Greek villages, stands in the middle of the square.

On the upper side of the square you will see the old school of the village, which remains closed since 1968. Nowadays this building houses the local Folk Museum (*Mouseio Chioniaditon Zografon*).

History

Chioniades as well as the rest of the Mastorochoria villages belong to the Municipality of Konitsa. During the Ottoman period the village would either be part of the Municipality of Konitsa or the Municipality of Ersekë, a nearby town across the borders, which is now part of Albania.

The village population never exceeded the number of 350-400. It has always been one of the smallest villages in the Konitsa district. In the mid- 19th century the village thrived in all aspects; at that time the main church was renovated and the stone bridge was built in the entrance of the village. Most of the artistic activity was also taking place during that time, as many local folk painters and woodworkers were crafting numerous works of art in the area as well as in other places nearby.

The need for settled communities led to the creation of the villages in the area mainly by nomadic groups and families. However, the resources from agriculture and livestock farming activities were inadequate and didn't fully meet the needs of the people. The mountainous terrain and the lack of resources led most of men to engage in technical occupations while women and other family members were mostly involved in farming and agriculture.

As a result the male population had to migrate for years in order to financially support the family. Upon their arrival abroad, they would either join technical professions or get involved in the trade industry, with many of them actually flourishing in their work. A few examples of these technical professions are woodworkers, builders and folk painters. Migrants never forgot their homeland; organized in fellowships they would send resources back home, thus contributing to the small community.

In 1940, just as World War II had broken out, Chioniades was one of the first villages of the frontier to get invaded by the Italian army. During the Greek Civil War (1946 – 1949) Grammos Mountain, on which the village is situated, was the main battlefield. Thus the place, constantly in the throes of war, turned into a crossing for noncombatants to Albania and countries of Eastern Europe. The period of the village depopulation had just started. During the internal migration period in Greece, the number of residents further decreased a fate met by all villages of the area. Nowadays there are zero permanent residents during the winter months, since they have all become city dwellers. However, they regularly spend their spring and summer vacations there.

Sightseeing

The Paraspori Stone Bridge. One of the main sights of our village is the small, single arch stone bridge, which you see when entering the village (*Paraspori View*). The bridge was built in 1866, according to an inscription on a stone plate once found in the exact location, above the waters of a small stream floating down the hill. It was built to ease the crossing from one side of the hill to the other. Over the years, the stream gradually caused the erosion of the hill next to the bridge, which led to the building of a small wooden surface right next to it. The bridge as well as the wooden surface was recently restored.

Agios Athanasios, Chioniades. The biggest church in the village is that of *Agios Athanasios* (Saint Athanasius). It is a typical example of a 19th century church architecture in Epirus, Greece. Although originally built around 1755, it was completely renovated in 1866, when also a new iconostasis –a screen bearing paintings of Saints- was constructed. Its walls, iconostasis and ceiling were decorated with fresco paintings made by local artists, depicting nature scenes. The Saints' faces on some of the church's icons created by the local *Matheos Georgios*, were painted over some years later by the well-known *Marinades* brothers. This was a common practice during that time, in order for the old, dirty icons to get restored. However sometimes this led to the total destruction of such icons. The frescoes at the northern side of the church were destroyed during the church renovation. Only a series of frescoes showing the saints' full length in the southern part of the church, as well as those of *Panagia Platytera* and *The Three Hierarchs* were saved. These parts were originally painted in two stages: first by the local painter *Christodoulos Papakostas –Marinas* (1888) and then by him and his brother *Thomas Papakostas –Marinas* (1915).

These two stages clearly reveal the artistic evolution of these two important painters. Not only do they evolve in terms of professional experience, but also in their aesthetic point of view. Their artistic standards also change, as well as their materials. What influenced them the most in their art is the Bavarian painting tradition, which they learned by Bavarian teachers in Greece, the Russian Neo-Nazarene style and the dominance of nature depiction in Mount Athos iconography. It is obvious that they attempted to create unique portraits of saints wearing absolutely realistic garments. According to the locals' narrations, *Thomas Marinas* used to paint the exceptional portraits and his brother *Christodoulos Marinas* would do the garments. Thus, the church of Agios Athanasios, despite the few saved frescos and icons, is a place totally worth visiting, where you can admire all these wonderful and rare works of ecclesiastic art of the two local painters.

Agios Nikolaos – Chapels. Another church worth visiting is that of *Agios Nikolaos* (Saint Nicholas), located near the village cemetery. In the past this small church used to be the main church of the village's third *machalas*, which unfortunately has not been preserved. According to tradition, this was once the main church of the village. Frescoes and murals of Saints used to cover the walls of the small church, of which only a few fragments still remain in good condition, above the *Prothesis*, a table in the altar area of the church. It is estimated that the mural fragments inside the church date back to the early 17th century. The icons of the church and the other chapels of the area have been removed and are being kept in a safe place. The rest of the chapels are those of *Panagia*, *Agia Paraskevi* (Saint Paraskevi), *Profitis Ilias* (Prophet Elijah) and *Agia Triada* (Holy Trinity), which is also the ossuary of the village's cemetery.

The old and new school buildings. Two traditional stone buildings, located at the village square, used to house the school of the village. The older school was built in 1905. It is a small, rectangular building. In front of the entrance there is a porch, typical characteristic of the local architectural patterns, with a roof structure, supported by two stone made columns. When the newest school was built, this building was turned into the local community council. Today it is the *kafenio* of the village, the traditional village café, where all villagers gather every day, drink their coffee and socialize. The *kafenio* is open during the summer months.

The newest school was built in 1911. It was originally built after the initiative of the Metropolitan of Konitsa Spiridon, who wanted to create a school for girls in the village. Some years later the school started to admit both boys and girls.

Both buildings have been restored in order to house the village's Folk Art Museum (*Mouseio Chioniaditon Zografon*).

Nature

Grammos Mountain is well known for its incomparable beauty. Beautiful mountain peaks, breathtaking ravines, alpine forests combined with abundant surface waters as well as rare flora and fauna make up the scenery. It has been included in the NATURA 2000 network of protected areas of the European Union, as it is one of the most ecologically valuable ecosystems in Greece.

The mountainous area of Chioniades is located at the southeast end of Grammos protected area, at an altitude ranging from 900 to 2200 meters. Isolation as well as the complete lack of forest road networks has contributed to the maintenance of high biodiversity in the area.

The area abounds in extensive natural mature forests and meadows that make up a diverse landscape. There is an amazing habitat variety; extensive clusters of beech and Bulgarian fir (*Abiesborisii-regis*), one of the most important forest trees of the Balkan Peninsula, aging from 80 to 150 years, intertwine with meadows and abandoned fields. At higher altitudes, one can also find small clusters of Bosnian pine (*Pinus heldreichii*). The village is surrounded by mature oak forests with old hollow trees and old cherry and plum tree lines, as well as hornbeam and hawthorn shrubs. The flowing streams and torrents are surrounded by lush riverside vegetation dominated by various types of willow trees. The marshy ground as well as the small lake (swampland) located at an altitude of 1450 metres both boost biodiversity.

The area has a rich variety of flora; 486 various types of flora have been identified in the Grammos range as a whole. Unfortunately, there has been no systematic recording of the flora specifically for the area of Chioniades so far, but you don't have to be an expert to understand and appreciate the abundance of rare plant species.

In terms of fauna, the area is rich in reptile species, with 9 amphibian species identified, among which you can find the 3 different newts of Greece and the agile frog (*Rana dalmatina*) as well as 8 (or more) reptile species, including the Dalmatian Algyroides (*Algyroides nigropunctatus*), a lizard found in the islands of Corfu and

Cephalonia, and the Aesculapian snake (*Zamenis longissimus*), a dark coloured snake of southeastern Europe. The populations of the above species are healthy and robust. Nevertheless, amphibians are a sensitive group prone to environmental changes. Their protection depends mainly on the marshes and swampland preservation.

In total, 143 bird species have been recorded throughout Grammos, of which 89 have been listed in the area of Chioniades; 45 of them are permanent residents and 22 of them are breeding visitors. The rest of the species can be seen during winter and migratory periods. Some species that are usually seen at lower altitudes of Grammos cannot be observed in Chioniades. However, in the future we might be able to record several species, mostly migratory birds. The area hosts some important European species such as the rock partridge (*Alectoris Graeca*), the European nightjar (*Caprimulgus europaeus*), the European green woodpecker (*Picus viridis*), the woodlark (*Lullula arborea*) the redstart (*Phoenicurus phoenicurus*) and the semicollared flycatcher (*Ficedula semitorquata*). In addition, the habitat hosts the boreal owl (*Aegolius funereus*) and the red-breasted flycatcher (*Ficedula parva*), which can rarely be observed in Greece. It should be noted that there are no rocky cliffs around the village. Thus, raptors that usually build their nest on them are not easily found in the area. However, they visit it in order to search for food.

Throughout the Grammos mountain range there can be found significant species of mammals, among them the brown bear (*Ursus arctos*), the chamois (*Rupicapra rupicapra*), the roe deer and the wolf (*Canis lupus*). According to the National Action Plan for Brown Bear Conservation, the area is one of the most important brown bear habitats. The chamois cannot be found in Chioniades. Smaller species such as rodents and especially very significant and sensitive bats (chiroptera) should also be recorded.

Woodworkers, woodcarvers and decorators

In Chioniades, most men were woodworkers. However, there were still some who worked in construction. The craft of woodcarving was also popular in the area, since many woodworkers would specialize in it. Another typical occupation in the area was that of the decorator. Decorators were mostly woodcrafters as well. Interior decoration in the area of Epirus however has nothing to do with the modern concept of decoration. Back in the day, local decorators were more or less folk painters that would masterfully adorn the walls and ceilings of the houses with beautiful nature pictures. Interior decoration was also a very common practice in other areas of Epirus, such as the area of Zagorohoria, Metsovo etc.

The woodworkers, construction craftsmen and folk painters of the area would travel all around northwestern Greece, northern Epirus as well as other places, taking on all kinds of woodworking related jobs, such as building ceilings in houses and churches, doors, closets, stairs etc. The most talented of them would also carve altarpieces, bishop thrones (*cathedras*), dowry chests or make other wooden handworks from scratch.

Woodworkers that were involved in artistic activities were the ones to stand out. Some of their names are known to us now from their own signed works of art or other written records. The most important woodworker was Simos Margaritis, who crafted and carved ornate altarpieces in Epirus (especially in Arta) and in nearby villages (Vourbiani). Some well-known woodcarvers were Georgios K. Demetriades and his son Demetrios. The brothers Anastasios and Kosmas Vouris were two important decorators and craftsmen, who worked mainly in the area of Zagorohoria.

One of the most interesting examples of the unique art of decorating in Chioniades was the building, carving and painting of the wooden dowry chests. These chests were a piece of furniture, made to collect the clothes and household linen of young, unmarried girls, that were about to get married. They were –and still are– a useful piece of furniture and part of the decoration of every house in the village.

Folk painters

The art of painting also flourished along with the rest of the arts in the area and made the village popular. Painters from Chioniades mastered their art in nearby villages but also travelled to other places in northern Epirus, Macedonia, Mount Athos, Thessaly and nearby countries, where they painted churches and traditional, stone-built mansions.

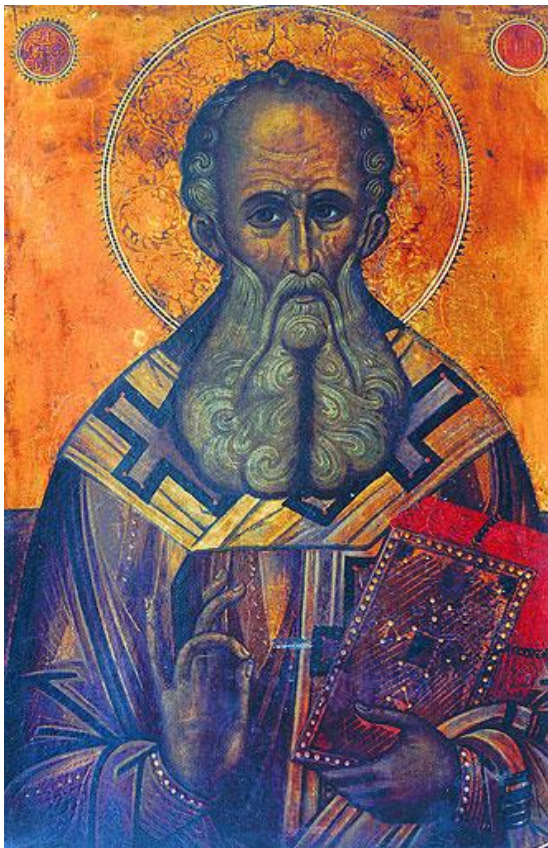
The origins of the folk painting tradition in Chioniades are vague. The first signed and dated painting was the icon of Saint George (1747), in the Church of the Assumption, in the nearby village of Vourbiani. There is also another dated but unsigned recorded icon of 1744 and an older icon of Saint Athanasius dating back to the end of 16th or the beginning of the 17th century. The oldest recorded wall painting with the painters' names Konstantinos and Michael Michael is a painting from 1770, found at the Holy Monastery of Abel, in Vissani, a village in the region of Pogoni, Epirus.

The art of painting flourished in Chioniades for more than two and a half centuries; therefore there aren't any common stylistic patterns, since it follows the aesthetic standards of the era. The older works of art belong to the latest phase of post-byzantine art. Folk painting flourished during the 19th century, while towards the end of the century and the beginning of the 20th century western painting patterns prevailed over it.

The painting tradition began as a professional engagement in the family. The youngest members would learn the art from their relatives, while helping them by carrying out secondary chores. The apprentices would start working with their relatives from a very young age. Depending on the progress they made, they would eventually become partners with their mentors or even succeed them and start their own job as painters.

The most important and renowned families of painters was the Paschalades and Papakostades or Marinades family. There were also several other families who were famous for their painters, such as the Karayianneoi and Voureoi families. Other painters from different families learned the craft with these experienced artists. It's fair to say that almost everyone was related to each other, since the village population was relatively small.

Some of the most famous painters were Konstas Theodosios (1747), Konstandinos and Michael Michael (1770), Panayotis Konstandis (1802), Yeorgios Zografos (1812) and his sons Zekos (1822) and Mattheos (1838), Anastasios Papakostas-Marinis (1856) and his sons Christodoulos (1857 – 1932) and Thomas (1864 – 1930).

Most of the stone-built mansions that were decorated by the village painters are found in the area of Zagorohoria, which grew immensely in the 18th and 19th century thanks to the migration of the male population of the villages.

Church mural painting is the greatest and most important representative example of the local artistic tradition. Many churches are decorated with exquisite frescoes that are monuments of the modern Greek folk art heritage. Unfortunately some of the churches are not being properly preserved and restored, suffering from the inevitable decay caused by the effect of time.

There are also several portable icons crafted by village painters in many churches all around Greece.

The painters' names and their village of origin were written down on the vocative inscriptions of each church, an inscription that records donations made to churches or other religious institutions. Such inscriptions are also found on the walls of mansions and on some wood carved altarpieces.

Mural paintings in older churches were done in fresco. According to this method, the painting is done over a freshly plastered wall with natural pigments. When crafting portable wooden icons, painters would use the same pigments mixed with egg yolk as binding medium. In more recent murals and icons oil painting is used.

Culture

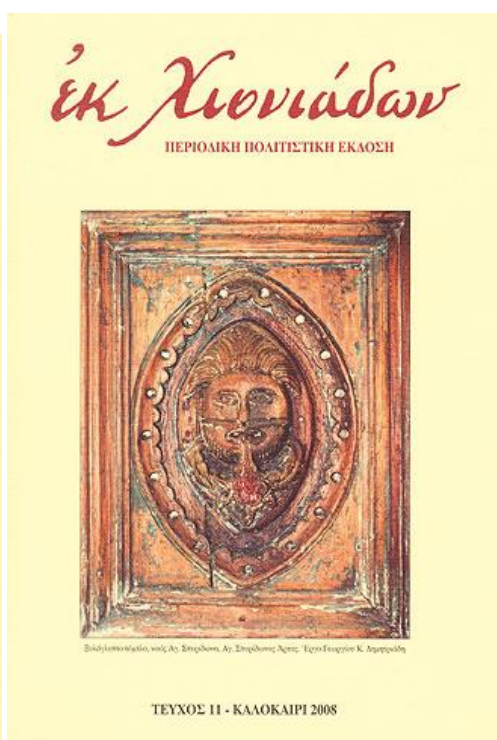
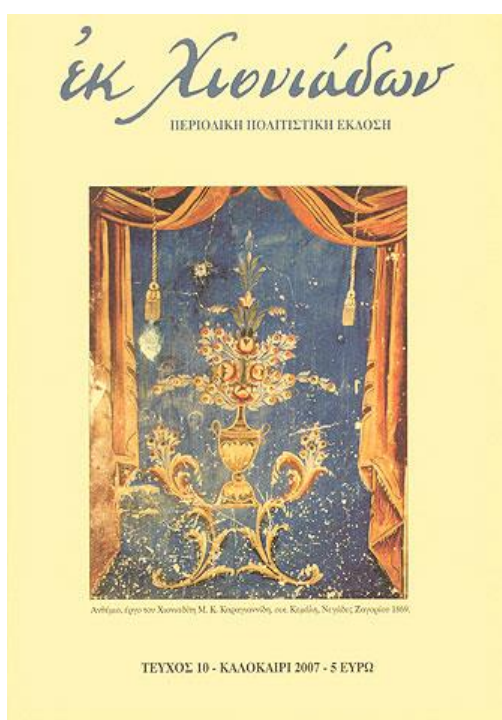
The Chioniades Folk Art Museum

The old school building now houses the village's Folk Art Museum. The idea and vision for the creation of such an important museum in our small village belonged to the retired teacher Evripidis Zografos. In the Museum you can find a great collection of works of local folk art, such as icons and their preparation drawings (*anthivolo*), decorated dowry chests, tools and other objects the local folk painters used. All exhibitions are planned by a group of museologists from the Aristotle University of Thessaloniki.

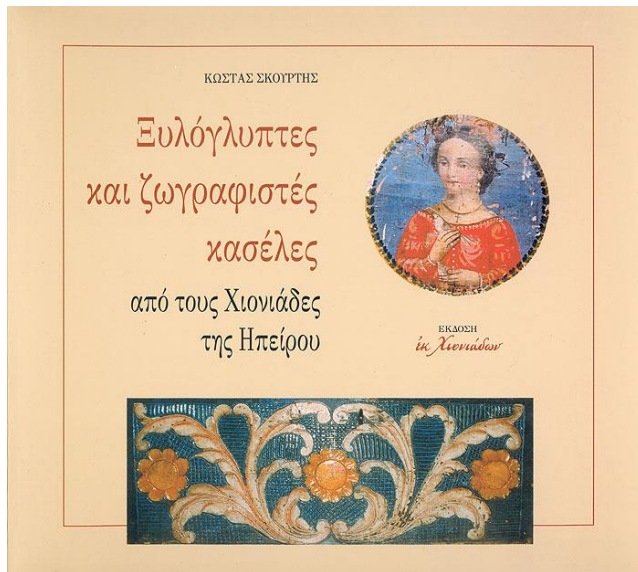

Our Publications

Having been raised in the artistic and cultural environment of Chioniades, we are determined to do everything we can in order to preserve the local folk art and communicate it to as many people as possible.

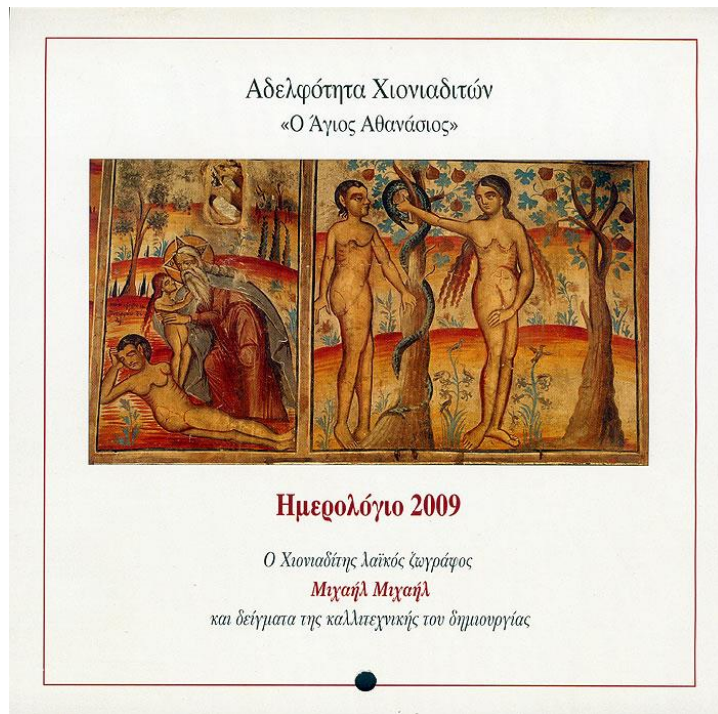
We got together in two groups, the Brotherhood and the Local Cultural Association. The monthly culture magazine “Ek Chioniadon” has been published since 1998. The magazine, whose title means “from Chioniades”, has put its stamp on the local folk tradition. With articles on the history of the local folk painting, wood-carving, and other artistic activities, it can also be seen as an important guide in the research and tracing of the local tradition. One of the most significant publications is the album “Wood-carved and painted dowry chests from Chioniades, Epirus”, while new publications are currently being planned.

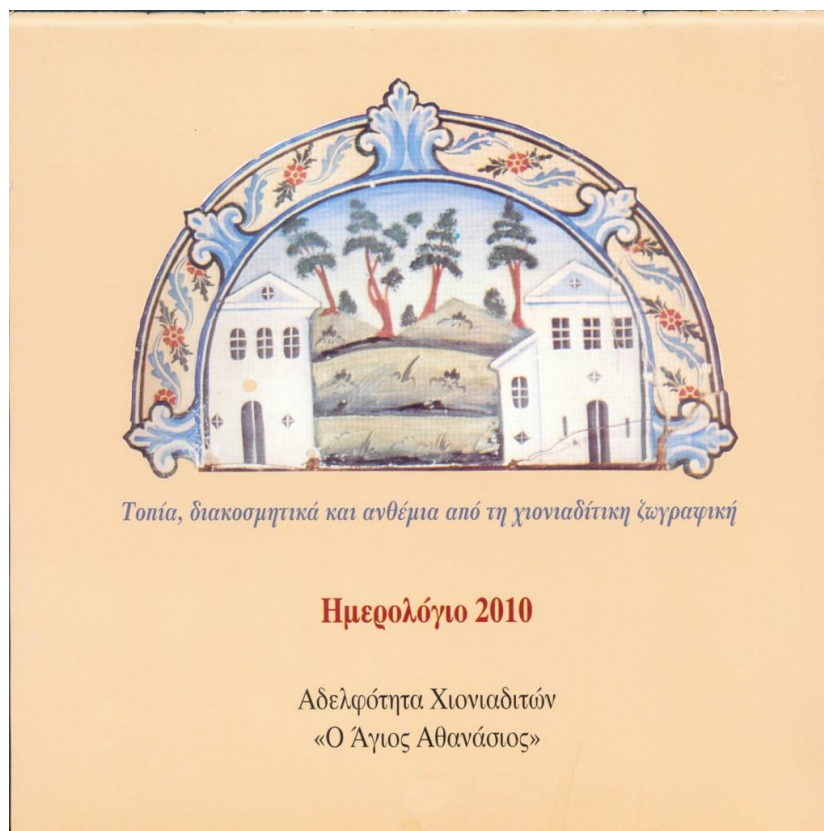
A study on the local folk painters and iconographers done by a member of the editorial board of the magazine is also ready to be published, as part of the publication «Παραδοσιακές Τέχνες των Μαστοροχωρίων» (“Traditional Art of Mastorochochia”).

We are also planning to publish a special collection of historical and folklore writings of the late scholar and priest of our village, Father George Paisios.

The village brotherhood publishes a history-themed annual calendar. The 2009 Calendar was about the work of the painter Michael Michael (paintings dating from 1770 to 1808).

The 2010 Calendar was about landscape painting and ornaments with the palmette motif of the local tradition.

You can find our publications at the Dodoni and Estia bookstores in Athens and at the Elegeio and Ploumis bookstores in the town of Konitsa.

NEWS

Happy 2020!

Every January all villagers who live in Athens permanently get together to celebrate New Year, see and catch up with each other, talk about the community and plan all summer activities at the village. On Sunday 26th we had our annual reunion at the Stanley Hotel in Athens.

Our friend Nikos Sakoulis cut the traditional Christmas cake (*vasilopita*) and the Christidis family offered everyone sweet buns, as they do every year.

There was also a lottery game, in which everyone won a bunch of great gifts.

The gathering ended with the elections for the new board of the community.

Happy New Year – Invitation

Dear friends,

The Chioniades Brotherhood *Agios Athanasios* wishes everyone a Happy 2020!

We invite you to the annual New Year reunion that will take place on Sunday 26th January 2020 (10:00 am) at The Stanley Hotel Athens (Vikos Meeting Room). We'd love to see you all there!

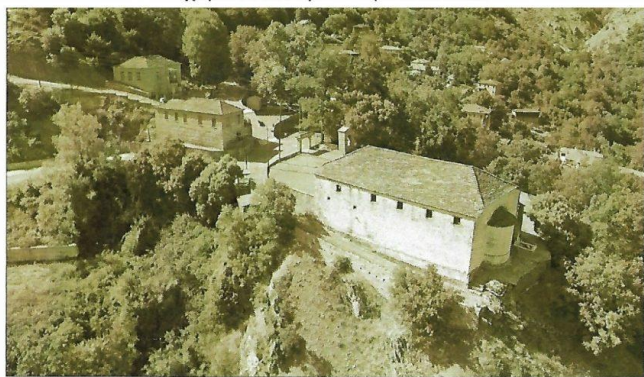
Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Χιονιαδιτών «Ο Άγιος Αθανάσιος»
εύχεται σε χωριανούς και φίλους για τις γιορτές

**Χρόνια Πολλά
και ευτυχισμένο το 2020**

Η καθιερωμένη κοπή της πίττας
θα γίνει στο ξενοδοχείο ΣΤΑΝΛΕΪ στην αίθουσα ΒΙΚΟΣ
την **Κυριακή 26 Ιανουαρίου 2020, ώρα 10.00 π.μ.**

Θα ακολουθήσουν οι αρχαιρεσίες
για το νέο Δ. Σ. της Αδελφότητας.

Με χαρά να ανταμωθούμε όλοι εκεί.

Happy New Year – Invitation

Dear friends,

The Chioniades Brotherhood Agios Athanasios wishes everyone a Happy 2019! We are inviting you to the annual New Year. We'd love to see you all there!

Αγαπητοί Συγχωριανοί και Φίλοι
της Αδελφότητας Χιονιαδιτών «Ο Άγιος Αθανάσιος»

**Σας ευχόμαστε Χρόνια Πολλά
και κάθε ευτυχία μέσα στο 2019**

Σας καλούμε στην κοπή της πίττας
της Αδελφότητας Χιονιαδιτών
στο ξενοδοχείο ΣΤΑΝΛΕΪ στην αίθουσα ΒΙΚΟΣ
την **Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2019, ώρα 10.00 π.μ.**

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας

Happy New Year – Invitation

The Chioniades Brotherhood Agios Athanasios wishes everyone a Happy 2018! We are inviting you to the annual New Year. We'd love to see you all there!

Η Αδελφότητα Χιονιάδων Αγίου Αθανασίου
ευχέται σε όλους τους φίλους και φίλους

**Χρόνια Πολλά
και ευτυχισμένο το νέο έτος 2018.**

Σας ενημερώνουμε πως
την **Κυριακή 28 Ιανουαρίου 2018 στις 10.00 π.μ.**
στο ξενοδοχείο ΤΑΝΑΪ, οδού 84002
θα κάψουμε την πρωτοχρονιάτικη ήρα μας
και θα κάνουμε τις αμοιβαίες για το νέο έτος της Αδελφότητας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας

New Year Annual Gathering

Our Brotherhood had its annual reunion to celebrate the New Year on Sunday, January 22nd in Athens. Everyone brought his or her own homemade traditional delicacies along with some homemade *tsipouro*, a traditional Greek spirit produced by the distillation of grapes, while the reunion ended with the annual lottery game.

Β' ΜΕΡΟΣ

1. Σχετικά με το Πρωτότυπο

Το πρωτότυπο κείμενο αυτής της εργασίας είναι ιστοσελίδα. Πρόκειται για κείμενο τουριστικής φύσεως, ένα είδος τουριστικού οδηγού σε ηλεκτρονική μορφή, δημοσιευμένο στο διαδίκτυο. Ως προς το περιεχόμενό του παρέχει πληροφορίες για το χωριό Χιονιάδες, ιστορικά, πολιτισμικά και γεωγραφικά στοιχεία για τον τόπο, καθώς και πρακτικές πληροφορίες (π.χ. τηλέφωνα επικοινωνίας, διευθύνσεις, χάρτες) αλλά και νέα δημοσιευμένα σε μορφή blog. Αποτελείται από επιμέρους κείμενα γραμμένα από τον ίδιο συγγραφέα και προσαρμοσμένα ώστε να αναρτηθούν στο διαδίκτυο.

Η μετάφραση ενός τέτοιου κειμένου παρουσιάζει πολλές ιδιαιτερότητες και προκλήσεις για τον μεταφραστή. Μια ιστοσελίδα αποτελείται από επιμέρους κείμενα, τα οποία μπορεί να επιτελούν διαφορετικές λειτουργίες το καθένα, οι οποίες θα αναλυθούν στη συνέχεια. Το πρωτότυπο, επομένως, θα λέγαμε ότι έχει έναν «υβριδικό» χαρακτήρα και για το λόγο αυτό παρουσιάζει εξαιρετικό μεταφραστικό ενδιαφέρον, καθώς ο μεταφραστής θα πρέπει να λάβει υπόψη του όλες τις ιδιαιτερότητες που μπορεί να προκύψουν, να σταθμίσει τις επιλογές του και να παράγει ένα κείμενο που θα δίνει στοχευμένες πληροφορίες για το μέρος αλλά και θα προσελκύει τον αναγνώστη-επίδοξο επισκέπτη να επισκεφθεί το χωριό. Η διαδικασία της μετάφρασης παρουσιάζει σαφώς αρκετές δυσκολίες και προκλήσεις, αφού το μετάφρασμα θα πρέπει να επιτελεί τις ιδιαίτερες λειτουργίες του πρωτοτύπου.

Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο επιλέχθηκε το συγκεκριμένο κείμενο προς μετάφραση στα πλαίσια αυτής της πτυχιακής εργασίας. Η διαδικασία της μετάφρασης υπήρξε ενδιαφέρουσα και τα διάφορα προβλήματα που προέκυψαν αλλά και ο τρόπος επίλυσής τους θα αναλυθούν στην ενότητα του σχολιασμού. Ένα επιπλέον κίνητρο για την επιλογή αυτού του κειμένου αποτελεί και το γεγονός ότι υπάρχει και η προοπτική δημοσίευσής του στο μέλλον ως αγγλική εκδοχή της ελληνικής ιστοσελίδας.

2.Κειμενικό Είδος, Κειμενικός Τύπος, Σκοπός Πρωτοτύπου

Σύμφωνα με τη Reiss (στο Munday 2002: 124) τα κειμενικά είδη (text genres) διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες, τα πληροφοριακά (informative), τα εκφραστικά (expressive) και τα λειτουργικά (operative). Η κατηγοριοποίηση αυτή γίνεται σύμφωνα με τα γλωσσικά χαρακτηριστικά και τις γλωσσικές συμβάσεις του εκάστοτε κειμένου (Munday 2002: 124).

Στα πληροφοριακά κείμενα η λειτουργία της γλώσσας είναι αναφορική και, όπως φανερώνει το όνομά τους, κύριος σκοπός είναι η μετάδοση πληροφοριών, γνώσεων, απόψεων κλπ. Στα εκφραστικά κείμενα κυριαρχεί η μεταφορική γλώσσα, ενώ ο συγγραφέας δίνει περισσότερη σημασία στο αισθητικό αποτέλεσμα. Στα λειτουργικά κείμενα, δίνεται έμφαση στην κλητική λειτουργία της γλώσσας, με σκοπό την προσέλευση του αναγνωστικού κοινού ή την πειθώ. Βέβαια, υπάρχει η πιθανότητα ένα κείμενο να περιλαμβάνει στοιχεία και από τις τρεις προαναφερθείσες κατηγορίες. Τότε μιλάμε πλέον για ένα «υβριδικό κείμενο», που αντλεί χαρακτηριστικά από όλα τα κειμενικά είδη. Η κατηγορία των υβριδικών κειμένων είναι και η πιο συχνή με πολλά είδη όπως η βιογραφία, το κήρυγμα, η σάτιρα να κατατάσσονται σε αυτήν.

Η Reiss διακρίνει επίσης τρεις διαφορετικούς κειμενικούς τύπους (text types) ανάλογα με το σκοπό και τη λειτουργία που επιτελεί το κάθε κείμενο. Η κειμενική τυπολογία «βοηθά τον μεταφραστή να ιεραρχήσει τα επίπεδα της ισοδυναμίας που πρέπει να υιοθετήσει στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου μεταφραστικού Σκοπού» (Reissκαι Vermeer στο Nord 2014: 91). Τα πληροφοριακά κείμενα έχουν ως κύρια λειτουργία «την πληροφόρηση του αναγνώστη σχετικά με αντικείμενα και φαινόμενα του πραγματικού κόσμου» (Nord 2014: 91).Επομένως οι γλωσσικές και οι υφολογικές επιλογές γίνονται με βάση αυτή τη λειτουργία. Στα εκφραστικά κείμενα κυριαρχεί η αισθητική λειτουργία, εκτός από την πληροφοριακή. Άρα η γλώσσα αλλά και οι υφολογικές επιλογές του συγγραφέα γίνονται με βάση τον αισθητικό παράγοντα και έχουν σκοπό την αισθητική επίδραση στον αναγνώστη. Τέλος, στα προτρεπτικά κείμενα κυριαρχεί η προτρεπτική λειτουργία, καθώς σκοπό έχουν την πρόκληση μιας ενέργειας από την πλευρά του αναγνώστη. Έτσι, «η μορφή και το περιεχόμενο υποτάσσονται στο εξωγλωσσικό αποτέλεσμα που πρέπει να επιτύχει το κείμενο» (ό.π.: 92). Κατά τη μεταφραστική διαδικασία και εφόσον το κείμενο-πηγή

πρέπει να επιτελεί τις ίδιες λειτουργίες με το κείμενο-στόχος, ανάλογα με το Σκοπό της μετάφρασης ο μεταφραστής πρέπει να είναι σε θέση να αντιληφθεί τις λειτουργίες του εκάστοτε πρωτοτύπου και να κάνει τις ανάλογες επιλογές κατά τη μεταφραστική διαδικασία.

Η έννοια του Σκοπού είναι βασική στην μεταφραστική θεωρία καθώς καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις εκάστοτε μεταφραστικές επιλογές. Η έννοια αυτή εισήχθη τη δεκαετία του 1970 από τον Hans J. Vermeer και «υποδηλώνει τους στόχους της μετάφρασης και της πράξης του μεταφράζειν» (Munday ό.π.: 133). Οι Reiss και Vermeer ανέπτυξαν τη θεωρία του Σκοπού (Skopos theory), σύμφωνα με την οποία, «ο στόχος της μετάφρασης καθορίζει τις μεταφραστικές μεθόδους και στρατηγικές που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να επιτευχθεί ένα λειτουργικά επαρκές αποτέλεσμα» (Munday ό.π.: 133). Το αποτέλεσμα αυτό δεν είναι άλλο από το κείμενο-στόχος που ο Vermeer ονομάζει *translatum* (μετάφρασμα).

Όπως προαναφέρθηκε, το πρωτότυπο κείμενο είναι μια ιστοσελίδα ταξιδιωτικού περιεχομένου. Όπως κάθε ιστοσελίδα, αποτελείται από επιμέρους κείμενα με θέμα το χωριό των Χιονιάδων (ιστορία, πολιτισμός, γεωγραφία), γραμμένα από ειδικούς πάνω στο εκάστοτε θέμα. Τα τουριστικά κείμενα περιλαμβάνουν στοιχεία τόσο από τα πληροφοριακά κείμενα (αναφορική γλώσσα, μετάδοση πληροφοριών) όσο και από τα λειτουργικά (προσπάθεια να πείσει το κοινό να επισκεφθεί τον τόπο). Αποτελούν «υβριδικά κείμενα» με βάση την κατηγοριοποίηση της Reiss, ενώ σκοπός τους είναι μεν η πληροφόρηση αλλά και η προσέλκυση του κοινού στο μέρος όπου περιγράφεται στον οδηγό. Ακολουθούν αναλυτικότερα οι λειτουργίες και οι ιδιαιτερότητες των κειμένων αυτών με χαρακτηριστικά παραδείγματα από το πρωτότυπο.

3. Τουριστικά Κείμενα και Ιστοσελίδες

3.1. Χαρακτηριστικά και λειτουργίες τουριστικών κειμένων

Τα τουριστικά κείμενα παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες που ο μεταφραστής πρέπει να λαμβάνει υπόψη του, ώστε το μετάφρασμα να επιτελεί τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ένα τουριστικό κείμενο είτε πρόκειται για οδηγό είτε για μπροσούρα είτε ακόμα και για μενού εστιατορίου, είναι ένα δημόσιο κείμενο που δίνει πληροφορίες

σε κάθε είδους επισκέπτη, ένα κείμενο που διαφημίζει έναν προορισμό και παροτρύνει τους ανθρώπους να τον επισκεφθούν (Kelly 2017: 35)

Στα κείμενα αυτά κυριαρχούν η πληροφοριακή και η προτρεπτική λειτουργία, ενώ η εκφραστική λειτουργία είναι δευτερεύουσα (ό.π.: 35). Για να θεωρηθεί «επιτυχημένος» ένας τουριστικός οδηγός χρειάζεται να επιτελεί και τις δύο αυτές λειτουργίες παράλληλα. Τα τουριστικά κείμενα αποτελούν σαφώς ένα είδος διαφήμισης, όπου το διαφημιζόμενο προϊόν είναι και το μέρος που περιγράφεται. Χρησιμοποιούν μέσα τόσο γλωσσικά όσο και οπτικά όπως εικόνες, χάρτες, logos, ώστε να κάνουν το εκάστοτε διαφημιζόμενο προϊόν ελκυστικό. Τα μέσα αυτά συμβάλλουν στη μετάδοση της πληροφορίας με σαφήνεια. Ακόμα, ενισχύουν την κλητικότητα του κειμένου, η οποία επιτυγχάνεται με την οπτικοποίηση (π.χ. ενός μνημείου, κτιρίου, αξιοθέατου κλπ.) Ο σκοπός των κειμένων αυτών δεν είναι διαφορετικός από το σκοπό των υπόλοιπων διαφημίσεων και μπορεί να συνοψιστεί στις εξής λέξεις: πληροφόρηση (informing), επηρεασμός (persuading), υπενθύμιση (reminding), οι οποίες είναι ανάλογες με το μοντέλο AIDA (AIDA principle) της θεωρίας του marketing, σύμφωνα με το οποίο οι τρεις αρχές για σωστό marketing είναι η προσέλκυση της προσοχής (attracting attention), η δημιουργία ενδιαφέροντος (creating interest), η καλλιέργεια της επιθυμίας (fostering desire) και η έμπνευση για ενέργεια (inspiring action) (Yui Ling Ip 2008: 2).

3.2. Γλώσσα και θεματικές τουριστικών κειμένων

Στα τουριστικά κείμενα, προκειμένου να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος σκοπός γίνεται χρήση μιας ιδιαίτερης γλώσσας. Σε λεξιλογικό επίπεδο παρατηρείται η συχνή χρήση θετικών επιθετικών προσδιορισμών για πρόκληση θαυμασμού και τον εντυπωσιασμό, καθώς και η χρήση υπερθετικών (π.χ. *σπάνιο τοπίο, ορεινό συγκρότημα ασύγκριτης ομορφιάς*), ενώ προτιμάται ο ενεστώτας (π.χ. *ελπίζουμε να συνεχίσετε...*). Σε συντακτικό επίπεδο κυριαρχεί η χρήση της προστακτικής και γενικώς το α' πληθυντικού προσώπου (π.χ. *Στις επόμενες σελίδες θα σας γνωρίσουμε το χωριό μας*) για την ενίσχυση της αμεσότητας του κειμένου. Πολύ συχνή είναι και η παρουσία των λεγόμενων πολιτισμικών ενδεικτών (realia), στους οποίους γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο επόμενο κεφάλαιο, ενώ μία ακόμη πάγια τακτική τόσο στη συγγραφή των κειμένων αυτών όσο και στη μετάφρασή τους είναι το λεγόμενο *languaging*, η χρήση (και διατήρηση κατά τη μετάφραση) ξένων λέξεων με σκοπό τη

δημιουργία ενός «εξωτικού» αισθήματος στον αναγνώστη (Durán Muñoz 2011: 34). Η τακτική αυτή επιδρά θετικά, καθώς κινεί την περιέργεια του αναγνώστη και επίδοξου επισκέπτη να ανακαλύψει και να γνωρίσει κάτι που μέχρι εκείνη τη στιγμή ήταν ξένο προς αυτόν.

Το εύρος του θεματικού περιεχομένου των τουριστικών κειμένων είναι τεράστιο. Οι τουριστικοί οδηγοί περιλαμβάνουν κείμενα με αρκετά εξειδικευμένες θεματικές όπως για παράδειγμα κείμενα από τον τομέα της αρχιτεκτονικής, της ιστορίας, της τέχνης, της γεωγραφίας. Στο πρωτότυπο κείμενο της εργασίας αυτής συναντούμε όλες αυτές τις θεματικές στις καρτέλες *Ιστορία, Αξιοθέατα, Περιβάλλον, Ξυλουργοί-Ξυλογλύπτες-Διακοσμητές*. Οι ενότητες αυτές περιλαμβάνουν αρχιτεκτονική ορολογία (π.χ. *προεστώο, δίρριχτη στέγη*), γεωγραφική ορολογία (π.χ. *βιότοπος, ερπετοπανίδα*) αλλά και ορολογία από τον καλλιτεχνικό τομέα και συγκεκριμένα τη ζωγραφική και την αιογραφία (π.χ. *ανθίβολα, κτητορικές επιγραφές*) καθώς και εκκλησιαστική ορολογία (π.χ. *τέμπλο, ιερό*). Το αναγνωστικό κοινό ωστόσο των οδηγών δεν είναι πάντα εξειδικευμένο (ό.π.: 32).

Σημαντικό ρόλο στα τουριστικά κείμενα παίζουν και τα μη γλωσσικά στοιχεία, δηλ. οι εικόνες, οι χάρτες και άλλα οπτικά στοιχεία (π.χ. logo), τα οποία προσελκύουν τον αναγνώστη. Στο κείμενό μας παρατηρούνται πολλές εικόνες, που λειτουργούν επεξηγηματικά σε σχέση με το κείμενο, ένας χάρτης της περιοχής και ένα logo της ιστοσελίδας, το οποίο χρησιμεύει για λόγους marketing και δίνει ταυτότητα στην ιστοσελίδα.

Επιπροσθέτως, τα τουριστικά κείμενα χαρακτηρίζονται και από την επικοινωνιακή τους κατάσταση, δηλ. το συγγραφέα, το κοινό στο οποίο απευθύνονται και το μέσο το οποίο χρησιμοποιούν (ό.π.: 37). Στην περίπτωση μας το μέσο αυτό είναι το διαδίκτυο, καθώς το πρωτότυπο κείμενο είναι αναρτημένο σε ιστοσελίδα.

3.3. Ιστοσελίδες

Κατά τη μετάφραση ιστοσελίδων και συγκεκριμένα ιστοσελίδων τουριστικού περιεχομένου ο μεταφραστής πρέπει να λαμβάνει υπόψη του πολλούς παράγοντες. Οι ιστοσελίδες θεωρούνται ως ένα κειμενικό μακροείδος (macro-genre) (Cappelli 2007: 4). Πρόκειται δηλαδή για κείμενα που περιλαμβάνουν πολλά διαφορετικά είδη κειμένων. Παρά την ύπαρξη πολλών διαφορετικών ειδών ιστοσελίδων στην

πλειονηφία τους οι ιστοσελίδες μοιράζονται αρκετά κοινά χαρακτηριστικά όπως ο τίτλος (title bar), η πλοήγηση (navigation), η αρχική σελίδα (main page), και το κύριο μέρος (main content area) κλπ., τα οποία είναι εύκολα αναγνωρίσιμα από το μέσο σημερινό χρήστη. Ακόμη, η ιστοσελίδες έχουν δυναμικό και διαδραστικό χαρακτήρα (ό.π.: 5). Μπορούν ανά πάσα στιγμή να αλλάξουν και να αναδιαμορφωθούν από τον webdesigner και αυτό ο μεταφραστής πρέπει να το λαμβάνει πάντοτε υπόψη του. Χρήσιμο είναι ασφαλώς ο μεταφραστής να βρίσκεται σε επικοινωνία με τον δημιουργό της ιστοσελίδας, έτσι ώστε να ενημερώνεται για τυχόν αλλαγές που μπορεί να προκύψουν.

Η γραμμικότητα της ανάγνωσης (linearity in reading) καταργείται σε μια ιστοσελίδα, καθώς ο χρήστης μπορεί να επιλέξει τι θα διαβάσει και με πια σειρά (ό.π.: 5). Η ιστοσελίδα θα πρέπει επομένως να διακρίνεται από μια ευρύτερη συνεκτικότητα, να αποφεύγονται άχρηστες επαναλήψεις και να δίνεται έμφαση σε σημεία που διατηρούν την συνοχή στην ανάγνωση και, επομένως, διατηρούν την προσοχή του αναγνώστη. Από γλωσσικής άποψης παρατηρείται αρκετή κωδικοποιημένη γλώσσα στα κοινά σημεία των ιστοσελίδων που προαναφέρθηκαν. Η γλωσσική ποιότητα μιας ιστοσελίδας τουριστικού περιεχομένου ενδεχομένως εκλαμβάνεται από το χρήστη –και πιθανό επισκέπτη του τουριστικού προορισμού– ως αντίστοιχη των υπηρεσιών που προσφέρει η ιστοσελίδα. Οι χρήστες μιας τέτοιας ιστοσελίδας είναι «παγκόσμιοι αναγνώστες» (global readers) και ενδεχομένως πολλοί να μην έχουν καν τα αγγλικά ως μητρική τους γλώσσα (ό.π.: 7).

Τα αγγλικά που συνήθως συναντώνται στις ιστοσελίδες τέτοιου περιεχομένου χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη λέξεων-κλειδιά, οι οποίες προκαλούν τη φαντασία του αναγνώστη. Η συγκέντρωσή τους είναι συχνότερη στις ιστοσελίδες παρά σε έναν έντυπο τουριστικό οδηγό. Σε μορφολογικό επίπεδο συναντούμε ακρωνύμια και συντομεύσεις, ενώ σε συντακτικό αποφεύγεται η χρήση πολλών δευτερευουσών αναφορικών προτάσεων και προτιμάται η σύντομη παθητική σύνταξη.

Η μετάφραση ιστοσελίδων είναι στενά συνδεδεμένη με την έννοια της τοπικής προσαρμογής (localization). Όταν μιλούμε για μετάφραση ιστοσελίδων ουσιαστικά εννοούμε την τοπική τους προσαρμογή στη γλώσσα και τον πολιτισμό στόχο. Σύμφωνα με τον Pym, (στο Palumbo 2013: 103), ο όρος localization αφορά στην προσαρμογή των γλωσσικών διαστάσεων ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας προς

μια συγκεκριμένη κατεύθυνση, που χαρακτηρίζεται από ένα ξεχωριστό κοινωνικό και πολιτισμικό προφίλ. Με βάση αυτό το προφίλ, ο μεταφραστής καλείται να λάβει τις κατάλληλες αποφάσεις (Palumbo 2013: 103). Στη μετάφραση online τουριστικών κειμένων και οδηγών, ο μεταφραστής πρέπει να γνωρίζει ότι υπάρχουν τεχνικά εργαλεία που μετρούν τη συχνότητα εμφάνισης λέξεων-κλειδιά και αναλυτές στατιστικών ιστοσελίδων, τα οποία μπορούν να τους βοηθήσουν σημαντικά σε μεταφραστικές αποφάσεις που αφορούν τη γλώσσα (Cappelli ό.π.: 12). Τα σώματα κειμένων αποτελούν επίσης ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για τη διαδικασία της τοπικής προσαρμογής (ό.π.: 13).

3.4. Ο μεταφραστής τουριστικών κειμένων ως πολιτισμικός μεσολαβητής

Η μετάφραση τουριστικών κειμένων αποτελεί μια περίπλοκη διαδικασία. Ο μεταφραστής, σαν ένας άλλος ξεναγός, ουσιαστικά λαμβάνει το ρόλο του πολιτισμικού μεσολαβητή (Rabotic 2010). Καλείται να μεταφέρει την κουλτούρα και τον πολιτισμό του κειμένου-πηγή σε ένα αναγνωστικό κοινό με διαφορετική κουλτούρα. Πρέπει, επομένως, να είναι σε θέση να κατανοεί πλήρως τον πολιτισμό πηγή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και να κρίνει με ποιον τρόπο είναι σκόπιμο να ερμηνευτούν τα στοιχεία αυτά στον πολιτισμό στόχο, διότι στην ουσία εντάσσει μια νέα πραγματικότητα σε κοινό που δεν είχε έρθει ποτέ ξανά σε επαφή με αυτήν (Durán Muñoz ό.π.: 39).

Η έννοια του πολιτισμού είναι πολυδιάστατη. Οι τουρίστες εκλαμβάνουν τον πολιτισμό ως την πολιτιστική κληρονομιά ενός τόπου, τόσο τη φυσική όσο και αυτή που έχει δημιουργήσει ο άνθρωπος, τα ήθη και έθιμα ενός λαού (Katan 2012: 92). Είναι γεγονός ότι κάποιες φορές πολλά πολιτισμικά στοιχεία είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο να μεταφερθούν από τη μια γλώσσα στην άλλη. Για το λόγο αυτό ο βαθμός οικείωσης ή ξενίκευσης του μεταφράσματος κρίνεται από το Σκοπό της μετάφρασης. Εκτός από την πολιτισμική ικανότητα (culture competence) του μεταφραστή-μεσολαβητή είναι φυσικά απαραίτητη και η γλωσσική ικανότητά (language competence) του για μια πετυχημένη μετάφραση (Katan 2012: 89). Σύμφωνα με το μοντέλο της House, όπως επισημαίνεται στην Cappelli, μία μετάφραση θεωρείται πετυχημένη όταν το μετάφρασμα έχει ισοδύναμη λειτουργία με το πρωτότυπο. Αυτό ισχύει στην περίπτωση μας εφόσον στο συγκεκριμένο κείμενο μας ενδιαφέρει η ομαλή επικοινωνιακή λειτουργία του στο αγγλόφωνο κοινό υποδοχής. Αυτό απαιτεί

ένα «πολιτισμικό φίλτρο» (cultural filter), ένα είδος προσαρμογής που θα γεφυρώνει το κοινωνικο-πολιτισμικό και ρητορικό χάσμα μεταξύ πρωτοτύπου και μεταφράσματος (Carrelli ό.π.: 3).

Σε αυτό το πλαίσιο, το κείμενο-πηγή αποκτά δευτερεύοντα ρόλο. Με βάση το Σκοπό της μετάφρασης, ο μεταφραστής θα πρέπει να αποδεσμευτεί από τις κειμενικές συμβάσεις του πρωτοτύπου, να μην το αντιμετωπίζει ως κάτι το ιερό, που δεν επιδέχεται καμία αλλαγή. Ο μεταφραστής πρέπει να στρέψει την προσοχή του στη διατήρηση της συνοχής στο μετάφρασμα κάνοντας όσες αλλαγές κρίνει ότι πρέπει να γίνουν στο πρωτότυπο.

4. Μεταφραστικά Προβλήματα και Επίλυσή τους

Στο κεφάλαιο αυτό του σχολιασμού θα αναλυθούν τα βασικότερα μεταφραστικά προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διαδικασία της μετάφρασης και θα τεκμηριωθεί ο τρόπος επίλυσής τους.

4.1. Μεταφραστική Εντολή

Αρχικά, πριν ξεκινήσει η διαδικασία της μετάφρασης του κειμένου, ορίστηκε η μεταφραστική εντολή. Όπως επισημαίνει και η Nord, «κάθε μεταφραστική διαδικασία θα πρέπει να συνοδεύεται από οδηγίες που να καθορίζουν τις συνθήκες υπό τις οποίες το κείμενο-στόχος πρόκειται να λειτουργήσει» (Nord ό.π.: 138). Στο πακέτο μεταφραστικών οδηγιών θα πρέπει να περιλαμβάνονται «πληροφορίες σχετικά με: α) την επιδιωκόμενη κειμενική/-ες λειτουργία/-ες. β) τον παραλήπτη/-ες του κειμένου-στόχος, γ) το χώρο και το χρόνο πρόσληψης του κειμένου, δ) το μέσο μετάδοσης του κειμένου και ε) το κίνητρο για τη δημιουργία ή την πρόσληψη του κειμένου» (ό.π.: 139).

Στην περίπτωση μας, οι επιδιωκόμενες κειμενικές λειτουργίες του κειμένου είναι η αναφορική και η προτρεπτική. Παραλήπτης ορίζεται γενικά το αγγλόφωνο κοινό από οποιαδήποτε χώρα προέλευσης και χωρίς απαραίτητα τα αγγλικά να είναι η μητρική τους γλώσσα. Ο χώρος και ο χρόνος πρόσληψης δεν ορίζονται επακριβώς με την έννοια ότι το κείμενο μπορεί να διαβαστεί οπουδήποτε και οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Το μέσο είναι το διαδίκτυο καθώς το κείμενο αναρτάται σε ιστοσελίδα και το κίνητρο για τη δημιουργία ή πρόσληψη του κειμένου είναι σε πρώτη φάση η χρήση του ως κείμενο πτυχιακής εργασίας και σε δεύτερη φάση η πιθανή δημοσίευσή του

στο διαδίκτυο με σκοπό την προσέλκυση επισκεπτών στο μέρος το οποίο παρουσιάζεται στον οδηγό. Με βάση αυτές τις οδηγίες, λοιπόν, πάρθηκαν όλες οι μεταφραστικές αποφάσεις που θα αναλυθούν στη συνέχεια.

4.2. Πολιτισμικοί ενδείκτες (Realia)

Όπως έχει ήδη επισημανθεί, κατά τη μεταφορά στοιχείων ενός πολιτισμού από μία γλώσσα σε μία άλλη είναι πολύ πιθανό κάποια από αυτά τα στοιχεία να είναι δύσκολο έως και ακατόρθωτο να μεταφερθούν αυτούσια. Τα στοιχεία αυτά είναι οι λεγόμενοι πολιτισμικοί ενδείκτες (realia) Πρόκειται για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του πολιτισμού-πηγής, πολιτισμικές αναφορές για τις οποίες ο αναγνώστης του κειμένου στόχου δεν διαθέτει καμία γνώση καθώς δεν συναντά ισοδύναμα στη δική του γλώσσα (Nord ό.π.: 100).

Οι στρατηγικές μετάφρασης των πολιτισμικών ενδεικτών είναι διάφορες και έχουν καταγραφεί και παρουσιαστεί από πολλούς μεταφρασεολόγους στην διεθνή βιβλιογραφία (Βλ. ενδεικτικά Newmark 1988, Baker 1992, Aixela 1996, Ballard 2005). Μεταξύ των πιο σημαντικών και πιο συχνών στρατηγικών παρατηρούμε τη μεταγραφή (transliteration), την παράφραση (paraphrasing), το πολιτισμικό ισοδύναμο (cultural equivalent), την επεξήγηση (explanation/explicitation), την ουδετεροποίηση (neutralization), την προσθήκη (addition), την απαλοιφή (deletion), ή το συνδυασμό δύο ή περισσότερων στρατηγικών (couplet, triplet, quadruplet) (Γραμμενίδης 2009: 176).

Στο πρωτότυπο κείμενο εντοπίζονται πολλοί πολιτισμικοί ενδείκτες, για την απόδοση των οποίων ακολουθήθηκαν διάφορες στρατηγικές. Όροι όπως *καφεενείο*, *βασιλόπιτα*, *τσίπουρο*, αποτελούν στοιχεία του ελληνικού πολιτισμού που ισοδύναμά τους δεν μπορούν να βρεθούν στα αγγλικά, καθώς αναφέρονται σε πολύ ειδικές και συγκεκριμένες πολιτισμικές συνθήκες με τις οποίες το αγγλόφωνο κοινό δεν έχει έρθει κατά πάσα πιθανότητα ποτέ σε επαφή. Για να αποδοθούν αποτελεσματικά αυτοί οι όροι ακολουθήθηκε η στρατηγική της μεταγραφής της ελληνικής λέξης στα αγγλικά και της σύντομης επεξήγησής της με μία μικρή φράση που θα περιγράφει όσο πιο πιστά γίνεται την κάθε πολιτισμική πραγματικότητα. Η μεταγραφή επιλέχθηκε, διότι κρίθηκε σκόπιμο να διατηρηθεί η «ελληνική απόχρωση» του όρου,

το εξωτικό στοιχείο για τον αγγλόφωνο αναγνώστη, Πρόκειται για το λεγόμενο *linguaging* (Duran Muñoz ό.π.: 34), στρατηγική, που, όπως αναφέρθηκε και στα χαρακτηριστικά της γλώσσας των τουριστικών κειμένων, χρησιμοποιείται για να προκληθεί το ενδιαφέρον του αναγνώστη για τον ξένο πολιτισμό. Αναγκαία για την κατανόηση του μεταφράσματος και την εκπλήρωση της πληροφοριακής λειτουργίας του κρίθηκε φυσικά και η σύντομη επεξήγηση των όρων. Έτσι για το *καφενείο* επιλέχθηκε η απόδοση «*the kafenio of the village, the traditional village café, where all villagers gather everyday, drink their coffee and socialize*», για τη βασιλόπιτα η απόδοση «*the traditional Christmas cake*» και για το τσίπουρο η απόδοση «*homemade tsipouro, the traditional Greek spirit produced by the distillation of grapes*». Η ίδια τακτική ακολουθήθηκε και για τον όρο *μεσοχώρι* που αποδόθηκε ως «*middle area of the village*».

Για όρους όπως *κασέλα*, *αδελφότητα* επιλέχθηκε η χρήση πολιτισμικών ισοδύναμων (*cultural equivalent*) μιας και σαν έννοιες υπάρχουν στη γλώσσα-στόχο, με ελάχιστα διαφορετική συνυποδήλωση. Στην περίπτωση του όρου *κασέλα* το ίδιο το πρωτότυπο περιλαμβάνει μικρή επεξήγηση του όρου, οπότε η επιλογή της απόδοσης της λέξης ως *dowry chest* κρίθηκε ως η πιο κατάλληλη για το αγγλικό κείμενο. Η *αδελφότητα* αποδόθηκε ως *Brotherhood*, έννοια με την οποία επίσης είναι εξοικειωμένο το αγγλόφωνο κοινό. Μπορεί εύκολα να τη συσχετίσει με την δική του πολιτισμική πραγματικότητα, καθώς ο ελληνικός και αγγλικός όρος έχουν παρόμοιο εννοιολογικό περιεχόμενο. Σε κάποια σημεία, όμως, χρησιμοποιήθηκε η στρατηγική της προσθήκης, όπως στο παράδειγμα της έννοιας *αρχοντικό*. Όταν στα ελληνικά γίνεται λόγος για αρχοντικό, και δη στην περιοχή της Ηπείρου, όλοι αντιλαμβάνονται ότι πρόκειται για ένα πετρόκτιστο παραδοσιακό οίκημα. Έτσι ο όρος στο αγγλικό κείμενο αποδόθηκε ως *traditional stone-built mansion* και όχι απλώς *mansion*, ώστε να δημιουργηθεί στο μυαλό του αναγνώστη η σωστή εικόνα.

Για όλους τους πολιτισμικούς ενδείκτες που διατηρήθηκαν και στο μετάφρασμα, επιλέχθηκε η πλάγια γραφή για οπτικούς λόγους, εφόσον η τυπογραφία στις ιστοσελίδες παίζει αρκετά σημαντικό ρόλο.

4.3. Κύρια ονόματα και τοπωνύμια

Τα κύρια ονόματα και τα τοπωνύμια αποτελούν ένα ακόμη βασικό ζήτημα που πρέπει να επιλυθεί κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Η μετάφρασή τους είναι

δύσκολη, καθώς σε κάθε γλώσσα υπάρχουν διαφορετικές συμβάσεις για το πώς πρέπει να αποδίδονται τα κύρια ονόματα κάθε φορά (Durán Muñoz ό.π.: 40). Το πρωτότυπο κείμενο βρίθει κυρίων ονομάτων και τοπωνυμίων. Για την απόδοση των κυρίων ονομάτων επιλέχθηκε κατά βάση η μεταγραφή. Στην περίπτωση των ονομάτων συγκεκριμένων αγίων που αναφέρονται στο πρωτότυπο εκτός από τη μεταγραφή έχουν μπει σε παρένθεση και μεταφρασμένα τα ονόματά τους για διατήρηση της πληροφοριακής λειτουργίας του μεταφράσματος (π.χ. Agia Triada/Holy Trinity, Profitis Ilias/Prophet Elijah). Το όνομα του τοπικού μουσείου μεταφράστηκε και προστέθηκε και μεταγεγραμμένο καθώς αναγράφεται σε πινακίδες ως τέτοιο. Οι πινακίδες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τους μεταφραστές τέτοιων κειμένων, διότι οπτικά είναι εκείνες που θα κατευθύνουν τους επισκέπτες στο μέλλον.

Τα τοπωνύμια επίσης μεταγράφηκαν. Άξια σχολιασμού είναι η μετάφραση του ονόματος του χωριού. Το όνομα Χιονιάδες στον Έλληνα αναγνώστη δημιουργεί κατευθείαν τον συνειρμό του χιονιού. Το χωριό μάλιστα πήρε αυτό το όνομα εξαιτίας των μεγάλων ποσοτήτων χιονιού που έπεφταν στην περιοχή στο παρελθόν. Το αυτονόητο αυτό στοιχείο για το ελληνικό κοινό πρέπει με κάποιον τρόπο να αποδοθεί και στο μετάφρασμα ειδάλλως το κείμενο θα είναι ελλιπές όσο αφορά την πληροφοριακή του λειτουργία. Έτσι, στην παράγραφο όπου γίνεται η «γνωριμία» του κοινού με το μέρος επιλέχθηκε η στρατηγική της προσθήκης (*“The word Chioniades comes from the Greek word χιονιάς (chionias), which stands for snowfall”*).

4.4. Υφολογικές παρατηρήσεις

Το ύφος διαφέρει από γλώσσα σε γλώσσα και από πολιτισμό σε πολιτισμό (Durán Muñoz ό.π.: 38). Το ύφος των αγγλικών τουριστικών κειμένων είναι συνήθως άμεσο και απλό.

Το ύφος του πρωτοτύπου είναι σε μερικά σημεία πιο αυστηρό και σε άλλα πιο απλό. Ο υβριδικός του χαρακτήρας επιδρά και στο ύφος, καθώς στις καρτέλες που περιλαμβάνουν πληροφορίες για την ιστορία, τη λαϊκή παράδοση και το περιβάλλον το ύφος είναι πιο αυστηρό. Συντάξεις με πιο επίσημο ύφος (π.χ. *θα εκτεθούν σύμφωνα με τις σύγχρονες μουσειολογικές αντιλήψεις και με κατατοπιστικό τρόπο, κατόπιν σχετικής μελέτης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*). αποδόθηκαν σε πιο

απλό ύφος. για να γίνει η πληροφορία πλήρως κατανοητή από τους αναγνώστες του αγγλικού κειμένου (*All exhibitions are planned by a group of museologists from the Aristotle University of Thessaloniki*).

Επιπροσθέτως, το αγγλόφωνο κοινό συνήθως δίνει περισσότερη σημασία σε πρακτικές πληροφορίες και λεπτομέρειες σε μια τέτοια ιστοσελίδα (Durán Muñoz ό.π.:38). Για το λόγο αυτό προστέθηκαν στο μετάφρασμα διευκρινιστικές λεπτομέρειες όσο αφορά τη λειτουργία του τοπικού καφενείου, πότε δηλαδή μπορεί κάποιος να το βρει ανοιχτό. Επίσης προστέθηκαν πληροφορίες στην ενότητα με τις οδηγίες για την πρόσβαση στο μέρος, για όσους ταξιδεύουν από Αθήνα, πληροφορίες που το ελληνικό κοινό γνωρίζει ήδη. Η αμεσότητα στο ύφος επιτυγχάνεται με τη χρήση του πρώτου και δεύτερου πληθυντικού προσώπου, όπου είναι απαραίτητο (*In our website you'll get to know our village, we welcome you, we hope you enjoy, we are determined to do everything we can*).

4.5. Λεξιλογικές και συντακτικές παρατηρήσεις

Οι συμφράσεις εμφανίζονται συχνά σε τουριστικά κείμενα, καθώς προκαλούν τη φαντασία του αναγνώστη, ειδικά όταν χρησιμοποιούνται για περιγραφές τοπίων, εδεσμάτων, αξιοθέατων. Έτσι, συμφράσεις του πρωτοτύπου όπως *σπάνιο τοπίο, ορεινό συγκρότημα ασύγκριτης ομορφιάς, εντυπωσιακές χαράδρες* αποδόθηκαν με τη χρήση επιθέτων που προξενούν το θαυμασμό (*unique landscape, incomparable beauty, breathtaking ravines*). Οι επιλογές αυτών των αποδόσεων έγιναν με γνώμονα τον τελικό Σκοπό του μεταφράσματος που είναι η πρόκληση του ενδιαφέροντος του κοινού και η προσέλκυσή του στον τόπο.

Το γεγονός ότι το πρωτότυπο κείμενο περιλαμβάνει υποενότητες επιστημονικού χαρακτήρα (*Ιστορία, Χιονιαδίτες ζωγράφοι, Περιβάλλον*) προσδίδει μια επιπλέον δυσκολία στη μετάφραση από λεξιλογικής άποψης, καθώς υπάρχουν ειδικοί επιστημονικοί όροι που πρέπει να μεταφερθούν με ακρίβεια στο μετάφρασμα. Οι επιστημονικές ονομασίες των διαφόρων ειδών φυτών και ζώων στην ενότητα *Περιβάλλον* διατηρήθηκαν σε παρένθεση, για να διευκολύνει την αναζήτηση κάποιου συγκεκριμένου είδους, εφόσον κάποιος αναγνώστης ενδιαφερθεί και θελήσει να πληροφορηθεί περαιτέρω για αυτά.

Στην σύνταξη δεν παρατηρήθηκαν ιδιαίτερες δυσκολίες. Σε πολλές περιπτώσεις προτιμήθηκε η ονομαστική σύνταξη (π.χ. *upon their arrival abroad*), ενώ για τη διατήρηση της συνοχής του αγγλικού κειμένου σε κάποια σημεία άλλαξε η σειρά των προτάσεων του πρωτοτύπου (βλ. ενότητα *Folk painters*).

4.6. Άλλα ζητήματα

Ο χαρακτήρας των ιστοσελίδων, όπως επισημάνθηκε, είναι δυναμικός. Αυτό σημαίνει ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να αλλάξει κάτι και ο μεταφραστής πρέπει να βρίσκεται σε συνεννόηση με τον web designer, για να ενημερώνεται για κάθε πιθανή αλλαγή. Αυτό συνέβη και κατά τη διάρκεια εκπόνησης της παρούσας εργασίας. Λόγω τεχνικών προβλημάτων, η ιστοσελίδα στήθηκε ξανά με κάποια άρθρα από την καρτέλα *Τα νέα μας/Our news* να μην υπάρχουν στη νέα της έκδοσή. Έτσι, παρόλο που είχαν ήδη μεταφραστεί, κατόπιν συνεννόησης με τον υπεύθυνο της ιστοσελίδας παραλήφθηκαν από το τελικό κείμενο της εργασίας, καθώς δεν επρόκειτο να δημοσιευτούν ξανά.

Το πρωτότυπο επίσης περιείχε αρκετές πληροφορίες που χρειαζόνταν επικαιροποίηση στο μετάφρασμα, όπως για παράδειγμα τα προγράμματα των λεωφορείων και πληροφορίες σχετικά με το πού υπάγεται δημογραφικά πλέον το χωριό (βλ. καρτέλες *Useful Information: getting here* και *History*) Επιπλέον, στην καρτέλα *Our news* δεν μεταφράστηκαν οι ίδιες οι προσκλήσεις, αλλά προστέθηκε σε κάθε ανάρτηση ένα μικρό κείμενο περιληπτικό της κάθε πρόσκλησης, ώστε να κατατοπιστεί ο αναγνώστης περί τίνος πρόκειται. Ο χάρτης της περιοχής και το logo μεταφράστηκαν στα αγγλικά μέσω του Adobe Photoshop, καθώς αποτελούν σημαντικά οπτικά στοιχεία της ιστοσελίδας (visuals) που δεν γίνεται να παραληφθούν. Το παράδειγμα του παράλληλου κειμένου της αγγλικής έκδοσης της ιστοσελίδας της Χίου (<http://www.chios.gr/>), όπου χάρτες και logo έχουν μεταφραστεί, αποτέλεσε τον «οδηγό» για το συγκεκριμένο σκέλος της μετάφρασης.

Επίλογος

Στόχος της εργασίας αυτής ήταν η δημιουργία ενός άρτιου αγγλικού κειμένου, που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του είδους των τουριστικών κειμένων και να

μπορέσει να λειτουργήσει ως αγγλική έκδοση του ελληνικού πρωτοτύπου της ιστοσελίδας. Για το σκοπό αυτό, μελετήθηκε τόσο η θεωρία της μετάφρασης όσο και, ειδικότερα, θεωρία για τη σύνταξη τουριστικών κειμένων, βασισμένη στη μελέτη όλων των πτυχών του τουριστικού φαινομένου εν γένει. Συμπεραίνεται, λοιπόν, ότι για την πετυχημένη μετάφραση αυτού του είδους κειμένων απαιτείται από το μεταφραστή να διαθέτει έναν συνδυασμό θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων καθώς και την ικανότητα να προσαρμόζεται σε κάθε πολιτισμική πραγματικότητα, παράγοντας ένα κείμενο που θα προσελκύσει το ξένο αναγνωστικό κοινό και θα το παρακινήσει να επισκεφθεί τον εκάστοτε τόπο που προωθείται. Συνολικά ολόκληρη η εκπόνηση της εργασίας αυτής υπήρξε μια ενδιαφέρουσα εμπειρία, που με εισήγαγε στη μετάφραση ιστοσελίδων, την τοπική προσαρμογή και τις ιδιαιτερότητές της, ανοίγοντάς μου νέους ορίζοντες για τη γενικότερη εμπειρία μου πάνω στη μετάφραση.

Βιβλιογραφία

- Cappelli, Gloria (2007). "The translation of tourism-related websites and localization". *Rassegna Italiana Di Linguistica Applicata* 39(1). 97–116.
- Durán Muñoz, Isabel (2011). "Tourist translations as a mediation tool: misunderstandings and difficulties". *Cadernos de Tradução* 1(27). 29–49
- Katan, David (2012). "Translating the tourist gaze: from heritage and 'culture' to actual encounter". *PASOS Revista de Turismo y Patrimonio Cultural* 10(4). 83–95.
- Kelly, Dorothy (2017). "The translation of texts from the tourist sector: textual conventions, cultural distance and other constraints". *TRANS. Revista de Traductologia* 2(1998). 33–42.
- Munday, Jeremy (2002). *Μεταφραστικές Σπουδές, Θεωρίες και Εφαρμογές* (Μετάφραση Άγγελος Φιλιππάτος). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Nord, Christiane (2014). *Η μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα: εισαγωγή στις λειτουργικές προσεγγίσεις* (Μετάφραση Σίμος Π. Γραμμενίδης, Δέσποινα Δ. Λάμπρου). Αθήνα: Διάλογος

- Palumbo, Giuseppe (2013). “Divided Loyalties? Some Notes on Translating University Websites into English”. *Cultus: the Journal of intercultural mediation and communication* 6(2013). 95–108.
- Rabotic, Branislav (2010).“Tourist guides in contemporary tourism”. *International Conference on Tourism and Environment*. Philip Noel-Baker University, Sarajevo, Bosnia & Herzegovina, 4-5 March 2010.
- Yui Ling Ip, Janice (2008).“Analyzing tourism discourse: A case study of a Hong Kong travel brochure”. *Online Journal of the Programme in Language and Communication* 28(1). 1–19
- Γραμμενίδης, Σίμος Π. (2009). *Μεταφράζοντας τον κόσμο του άλλου. Θεωρητικοί προβληματισμοί, λειτουργικές προοπτικές*. Αθήνα: Δίαυλος